

ÖRÖKSÉGVÉDELMI HATÁSTANULMÁNY
MARCALTÓ KÖZSÉG
TELEPÜLÉSTERVÉHEZ

RÉGÉSZETI SZAKÁGI MUNKARÉSZ

Megrendelő:
Marcaltő község Önkormányzata
megbízásából
Pro Arch Építész Stúdió Bt.

Készítette:
Dr. Tankó Károly
tel.: +36(30)263-40-24
e-mail: csisztat@gmail.com

Budapest, 2025 november 24.

TARTALOM

BEVEZETÉS: A települési örökségvédelmi hatástanulmány készítésének célja	3
1) ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT	4
1.1) A település történeti leírása	4
1.2) A település régészeti örökségének felmérése terepbejárással	6
1.3) A település régészeti értékleltára	10
1.3.1) Védetté nyilvánított régészeti lelőhelyek	11
1.3.2) Nyilvántartott régészeti lelőhelyek	12
2) A RENDEZÉS SORÁN TERVEZETT VÁLTOZÁSOK HATÁSELEMZÉSE	37
2.1) A települési értékleltárban szereplő elemek vonatkozásában releváns rövid és középtávon tervezett változások ismertetése	37
2.1.1) A jelenlegi állapot és terület-felhasználás	37
2.1.2) Változtatási szándékok	38
2.2) A változtatási szándékok hatásai a régészeti örökségre	41
3) ÉRTÉKVÉDELMI TERV	44
3.1) Az értékleltárban szerepeltetett régészeti értékek megőrzését biztosító szempontok és követelmények	44
3.1.1) A régészeti emlékek feltárhatóságának, megmaradásának, bemutathatóságának vagy pusztulásának lehetőségei	44
3.2) Önkormányzati feladatok meghatározása	44
3.2.1) Folyamatok iránya és visszafordíthatósága	44
3.2.2) Kárenyhítés lehetősége és költsége	44
4) ÖSSZEFOGLALÁS	45
5) NYILATKOZAT	47
6) A régészeti lelőhelyek térképi ábrázolása	48
7) Fényképek	51
8) Hatályos örökségvédelmi jogszabályok rövid ismertetése	64

BEVEZETÉS

A települési örökségvédelmi hatástanulmány elkészítésének célja

Marcaltő Önkormányzat Képviselő-testülete a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet alapján döntött a község Településtervének elkészítéséről. A településtervezési feladatok elvégzésére a Pro Arch Építész Stúdió Bt. kapott megbízást.

A települési örökségvédelmi hatástanulmány készítését elsősorban az indokolja, hogy az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. tv. 7. § értelmében, a településfejlesztés és a településrendezés során a kulturális örökségük sokféleségének és gazdagságának megőrzését, valamint a régészeti örökség védelmét, felújításának és továbbfejlesztésének lehetőségét figyelembe kell venni.

Amennyiben a község teljes közigazgatási területére kiterjedő örökségvédelmi hatástanulmány még nem, vagy több mint 10 éve készült, akkor a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi XLIV. törvény (továbbiakban Kötv.) 85/A. § (1) értelmében a településfejlesztési koncepció és településrendezési eszközök módosításához új örökségvédelmi hatástanulmány készítése szükséges.

A kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV.9.) Korm. rendelet (továbbiakban Kr.) 84. § (1) értelmében a települési örökségvédelmi hatástanulmány elkészítéséről a településfejlesztési terv vagy a településrendezési terv és a településképi rendelet készíttetője köteles gondoskodni. Továbbá, a Kr. 91. § (1) figyelembe véve a településfejlesztési terv és a településrendezési terv jogszabályban meghatározott egyeztetési eljárás keretében kialakított szakmai vélemény során figyelemmel kell lenni a védett régészeti örökség helyben történő megőrzésének alapvető követelményére.

A jelen hatástanulmányt és részeit a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény alapján szerzői jogvédelem illeti meg. A hatástanulmány sokszorosítása, átdolgozása vagy a szerződésben rögzített céltól eltérő felhasználása csak a szerző előzetes írásbeli hozzájárulásával történhet. A hatástanulmányból való idézés, arra való hivatkozás csak a forrás pontos megjelölésével jogszerű. A szerzői jog megsértése büntetőjogi és kártérítési következményekkel járhat. A vagyoni jogok kizárólagos jogosultja annak készítője. A hatástanulmányt annak megrendelője csak a szerződésben meghatározott célra jogosult felhasználni.

Lényeges felhívni a figyelmet, hogy a hatástanulmány a készítés időpontjában rendelkezésre álló adatok alapján készült, ezért a jövőben ismertté váló új adatok a hatásvizsgálat eredményeinek és következtetéseinek felülvizsgálatát tehetik szükségessé.

1. ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

1.1) A település történeti leírása

A vizsgált település földrajzilag és közigazgatási szempontból egyaránt meghatározó helyen, a Rába, Marcal és Tapolca folyók összefolyásánál, valamint Győr, Sopron, Vas és Veszprém vármegyék határvonalainak találkozásánál jött létre. Kialakulásának kulcsa a mocsaras térség legkönnyebben járható átkelőhelyének biztosítása volt, melynek köszönhetően a regionális jelentőségét megalapozó rév, vám és vásár funkciók már a XIV–XV. században jelentős helyé tették.

Marcaltő korai történetéről kevés adatunk van. A település, néhány szomszédos faluval együtt, kezdettől fogva a Gutkeled nemzetségből származó Marcaltői és Amadé családok birtokában volt. A korai oklevelek szinte kivétel nélkül a két család között évszázadokon át zajló pereskedéseinek dokumentumai. A falut és annak templomát első ízben 1380-ban a birtokosok osztozkodása során említették. A két család között évszázadokon át zajló pereskedések részben azon is alapultak, hogy a falu egy része, illetve egy azonos nevű település Győr vármegyéhez tartozott, miközben a birtok egy része a megyehatárt kijelölő Rába folyó vizétől nyugatra esett. Marcaltő minden bizonnyal már a középkorban jelentős hely volt, amely 1402-ben hetivásár tartására kapott jogot. A település jómódú voltát jelzi, hogy 1488-ban a jobbágysai 12 forint adót fizettek. A török idők azonban itt is változást hoztak. Az 1531. és 1536. évi adóösszeírások szerint nyilvántartott 16-17 porta közül mindössze 4-5 volt adófizető. A török háborúk alatt a település többször, hosszabb-rövidebb időszakokra elnéptelenedett. Birtoka fenntartása végett a Marcaltői család a falu nyugati szélén erődített udvarházat épített (8470 számon nyilvántartott régészeti lelőhely), amelyre vonatkozó első írásos adat 1551-ből származik. Az épületnek nem csak birtokközponti, hanem csekély hadászati jelentősége is lehetett, mivel a török háborúk katonai cselekményeinek következtében többször romossá vált. Bővítését, vagy felújítását a régészeti kutatások során előkerült 1608-as és 1612-es évszámú téglák is bizonyítják. 1645-ben már omladozó állapotban volt. Jelentőségét véglegesen 1683-ban veszítette el, amikor a Bécs ellen felvonuló törökök hadak teljesen lerombolták. A török kiűzését követően Malomsok és Marcaltő községek földesura az Amadé család lett, amely, Marcaltőn az 1700-as évek elején kastélyt épített.

A község közigazgatási területén más középkori falvak is voltak. Farkasd falu valószínűleg az azonos nevű majorság közelében volt. Első említése 1373-ból ismert és a kezdettől fogva egytelkes nemesi település lehetett. Másodszor 1433-ban egy tanúvallatás alkalmával említik. 1488-ban már három nemesi család élt itt, amely együtt 1,5 Forintot adózott. 1531-ben a szomszédos Görzsöny település birtokosának, Görzsönyi Zsigmondnak jobbágysai laktak Farkasdon. 1549. évi adóösszeírásban másfél nemesi kúria szerepelt. 1562-től több ízben említik, ugyanakkor Alsó- és Felső-Farkasd településrészek megnevezése egyaránt előfordult. 1660-ban valószínűleg török dúlás következtében pusztulhatott el.

A középkori Ihász falu ugyancsak a Marcaltő közigazgatási határain belül volt. Első okleveles említése 1332-ből ismert. Az "ihász" településnév a juhász foglalkozásnév régies változatából eredeztethető, amely egyben egy régi magyar családnév is. 1488-ban Farkasdhoz hasonlóan Görzsönyi Sebestyén jobbágysai éltek itt, akik 4 Forinttal adóztak. 1531-től a Hathalmi család birtoka volt, amelynek 16 összeírt portájából ekkor már 12 lakatlan volt. 1544-ben lakatlan pusztá volt. A török háborúk alatt többször is elnéptelenedett. 1701-től marcaltői részeként folyamatosan lakott település.

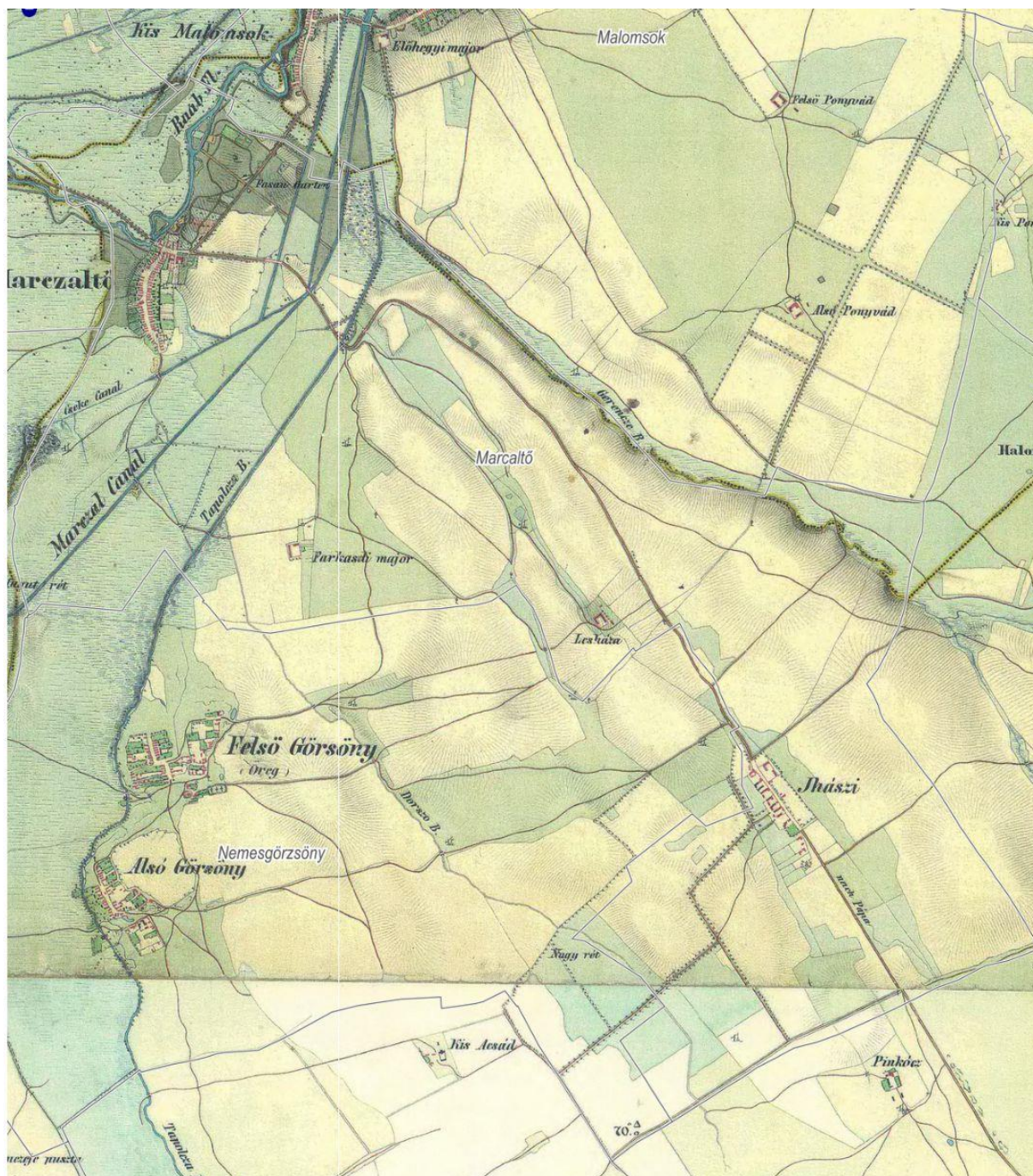
(A község történetéről részletesebben lásd.: Dax Margit – Éri István – Mithay Sándor Palágyi Szilvia – Torma István: Veszprém megye régészeti topográfiája. A pápai és zirci járás - Magyarország régészeti topográfiája 4. (Budapest, 1972) 154-157. oldal).

1. kép. Marcaltő határa az 18. század második felében készült szabályozási térképen
(forrás: Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára S80-Rába-No.8/1-8.)

2. kép. Marcaltő határa az 1782-1785 között készült Első Katonai Felmérésen
(forrás: IVO – RMI)

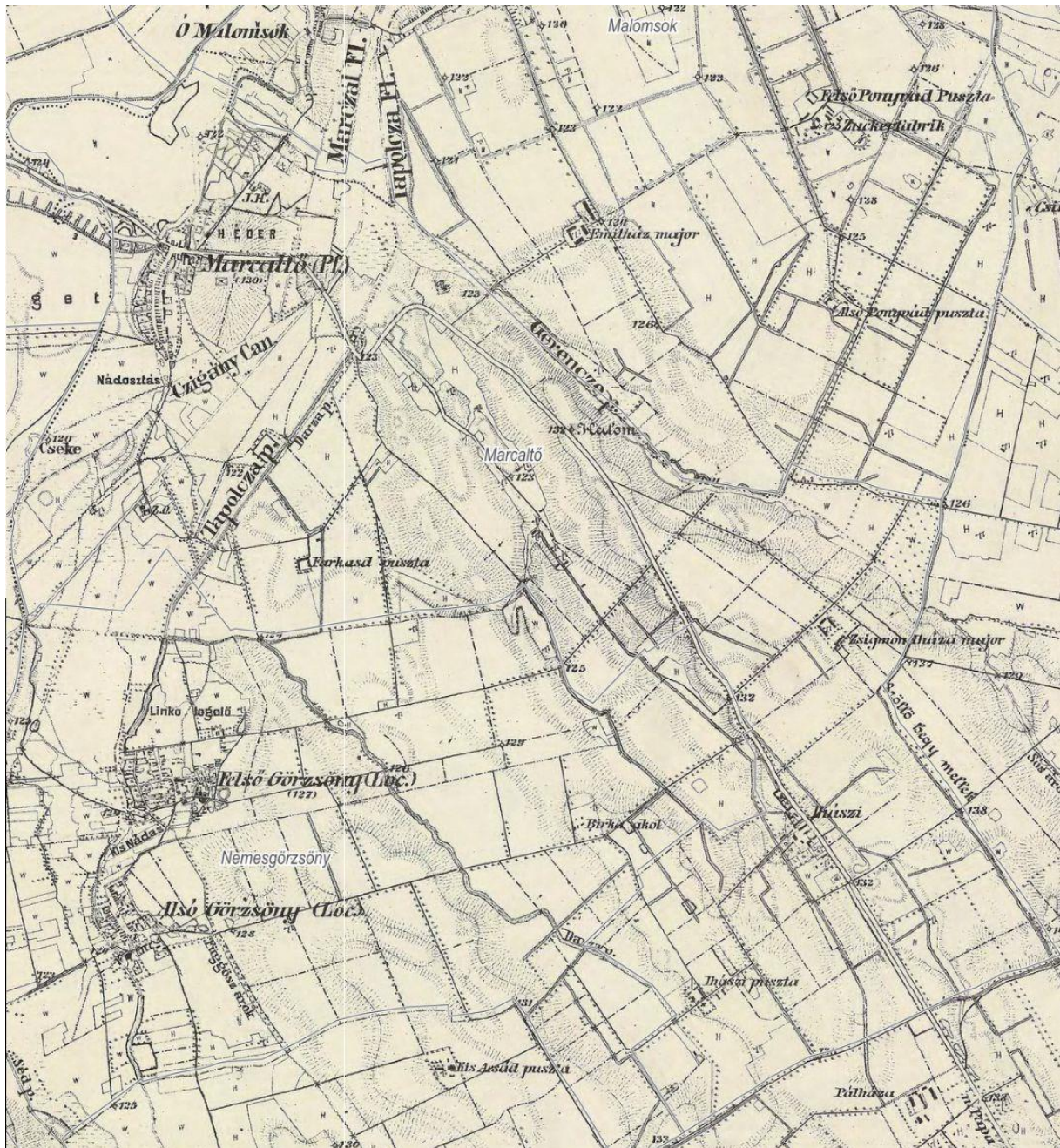

3. kép. Marcaltő határa az 1806-1869 között készült Második Katonai Felmérésen
(forrás: IVO – RMI)

1.2) A település régészeti örökségének felmérése terepbejárással

A vizsgálat alá vont terület a Pest vármegyei Marcaltő község közigazgatási egysége.

A jelen örökségvédelmi hatástanulmány a jogszabályi kereteknek megfelelő tartalommal, különösen a Kr. 14. mellékletében foglaltakat figyelembe véve készült. Ennek alapján a hatástanulmány tartalmát, valamint az alkalmazott módszereit alapvetően meghatározza, hogy a településrendezési eszközök tervezett módosítása örökségvédelmi szempontból milyen kockázattal jár.

4. kép. Marcaltő határa az 1869-1887 között készült Harmadik Katonai Felmérésen
(forrás: IVO – RMI)

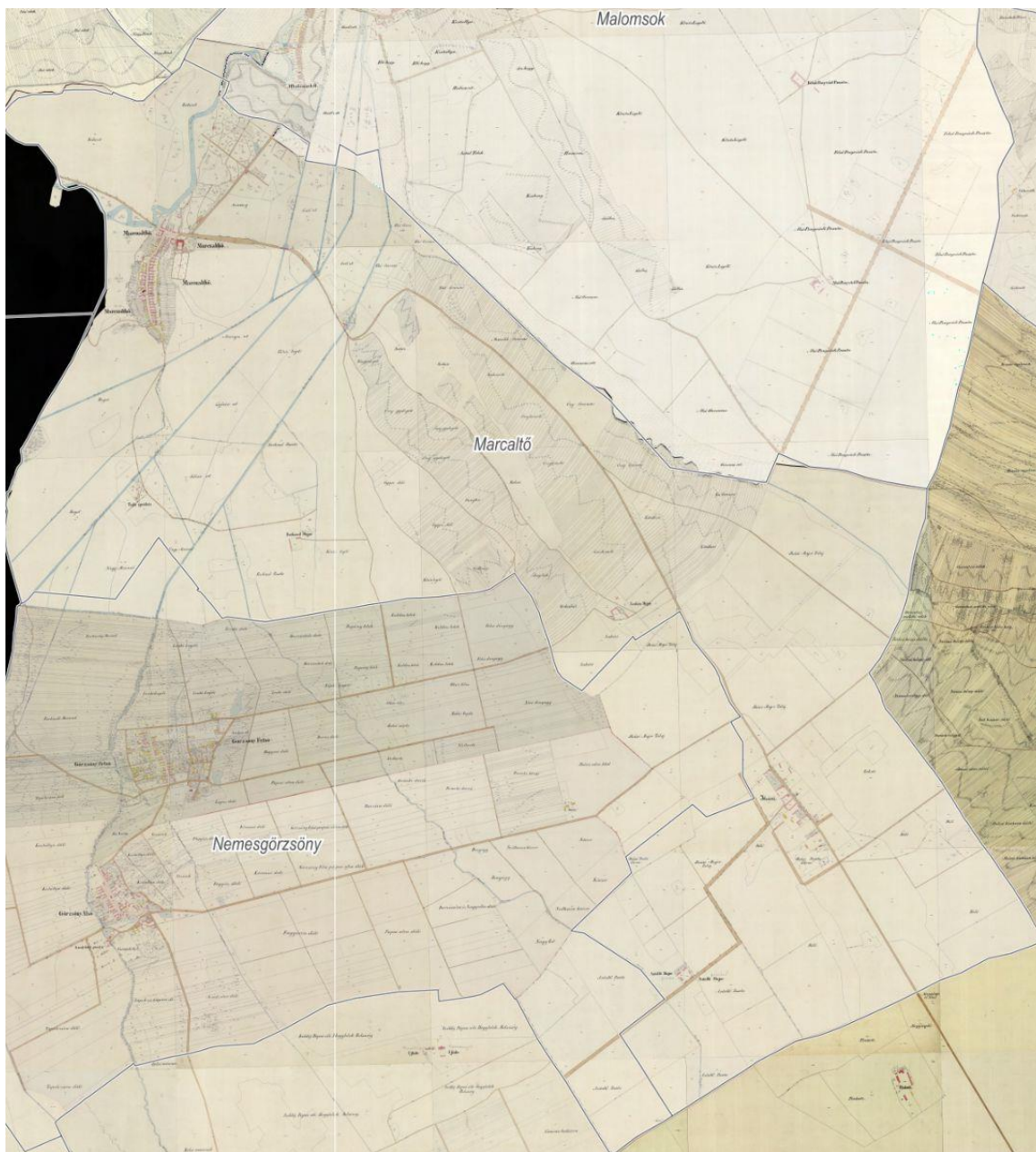
Az értékvizsgálat során alkalmazott módszerek

A vizsgálat során alkalmazható módszerek a következők:

- (1) Az előzetesen ismert régészeti lelőhelyek adatainak felkutatása:
Az adattári, szakirodalmi, térképészeti, levéltári adatgyűjtés, a közhiteles lelőhelyadatok lekérdezése, valamint ezek összehasonlító vizsgálata és bemutatása.
- (2) Prediktív modell eredményeire való támaszkodás:
Amennyiben ilyen modell az adott település relációjában elkészíthető vagy korábban már készült és rendelkezésre áll.
- (3) Régészeti terepbejárás:
A település régészeti örökségének terepbejárással kell megvalósítani.

- (4) A lelőhely állapotában maradandó változással nem járó műszeres lelőhely-, illetve leletfelderítés, amely itt a régészeti terepbejárás során, indokolt esetben fémkereső műszer alkalmazását jelenti.

A jelen örökségvédelmi hatástanulmány készítése során az adattári, szakirodalmi, térképészeti, levéltári adatgyűjtésre, a közhiteles lelőhelyadatok lekérdezésére, az adatok értékelésére, továbbá légi-régészeti lelőhely-felderítésre és régészeti terepbejárásra került sor.

5. kép. Marcaltő határa az 19. századi kataszteri felmérésen
(forrás: IVO – RMI)

Kutatási előzmények:

Marcaltő község területe a múlt számos szakaszában lakott volt, ezért a település határából több jelentős régészeti emlék ismert. Ugyanakkor a régészeti lelőhelyek többnyire a település körülvevő, főleg mezőgazdasági művelés alatt álló ingatlanokon lokalizálhatók. Ezzel szemben a mai belterületről lelőhely alig ismert, mivel a beépítettség nem kedvez a régészeti kutatás lehetőségének.

Az ország régészeti értékeinek teljességre törekvő számbavételére vállalkozó Magyarország Régészeti Topográfiája (továbbiakban: MRT) sorozat 1972-ben megjelent 4. kötete részletesen tárgyalja a település régészeti emlékeit [Dax Margit – Éri István – Mithay Sándor Palágyi Szilvia – Torma István: Veszprém megye régészeti topográfiája. A pápai és zirci járás - Magyarország régészeti topográfiája 4. (Budapest, 1972) 154-157. oldal]. Az MRT készítését megelőző adatgyűjtés, szisztematikus terepbejárás és átfogó régészeti kutatás, illetve ezek feldolgozása olyan adatokat eredményezett, amelyek alapján a településen ma nagy pontossággal meghatározhatók a régészeti lelőhelyek helyzete és kiterjedése.

Fontos megjegyezni, hogy Marcaltő teljes közigazgatási területére vonatkozó örökségvédelmi hatástanulmány még nem készült, vagy ha készült, akkor nem érhető el.

Adattári, szakirodalmi, térképészeti, levéltári adatgyűjtés

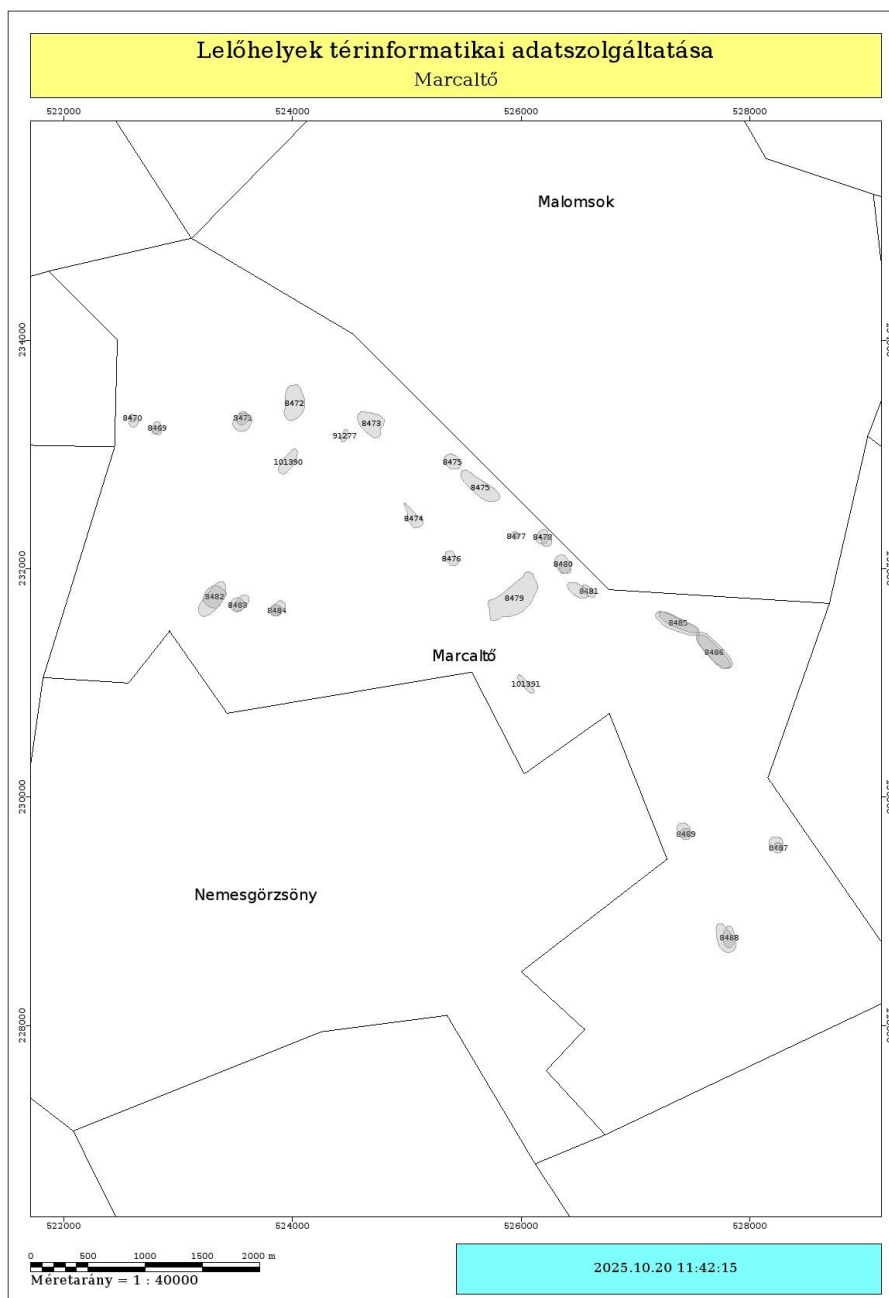
A jelen hatáselemzés elsődlegesen a Magyar Nemzeti Múzeum és a Veszprém vármegyében gyűjtőkörrel rendelkező Lackó Dezső Múzeum adattáraiban, de kiváltképpen az Építési és Beruházási Minisztérium Építészeti Államtitkárság Építészeti és Műemlékvédelemért felelős Helyettes Államtitkárság (továbbiakban Minisztérium) lelőhelynyilvántartásában szereplő adatokra, vagyis a korábbi régészeti kutatásokra, továbbá a jelen tanulmányt megalapozó terepbejárás eredményeire támaszkodik.

A rendelkezésre álló térképészeti dokumentumok közül régészeti szempontból elsősorban a katonai felmérésekre és a kataszteri térképekre támaszkodhatunk. Marcaltő az Első Katonai Felmérés (kb. 1763–1787) idején még "Markt Marcaltő" néven, vagyis mezővárosként szerepel, amelynek központjában egy kiemelt, valószínűleg uradalmi épületegyüttes dominált. A Marcal folyó medre ekkor még természetes, kanyargós volt. A Második Katonai Felmérés (kb. 1806–1869) időszakában Marcaltő határában jelentős a területrendezés kezdődött. Ennek fő jele a külterületen megjelenő számos major (pl. Farkasdi major) és puszta, amelyek a nagybirtokon alapuló mezőgazdasági termelés fejlődését jelezték. Ezzel párhuzamosan jelentős vízszabályozási munkálatok is kezdődtek (Marcal-csatorna, Tapolca-patak), amelyek célja a területek mezőgazdasági hasznosításának optimalizálása és a malmok vízellátásának biztosítása volt. A Harmadik Katonai Felmérés (kb. 1869–1887) és a kataszteri térképek a modernizáció kiteljesedését mutatják. A mezőgazdasági területeket már precíz, gyakran négyzetrácsos parcellázás jellemzi, a belterület struktúrája stabilizálódott. A legjelentősebb infrastrukturális fejlesztés a vasútvonal megjelenése volt, amely bekapcsolta Marcaltőt az országos forgalomba, elősegítve a termékek gyorsabb piacra jutását. A folyók ekkor már szinte teljesen szabályozott mederben folytak, ami a területrendezés befejezését jelezte.

A térképlapokat áttekintve megállapítható, hogy azokon régészeti lelőhelye utaló egyértelmű jelölésként csak Harmadik Katonai Felmérésen feltüntetett Gerence-halom (8477 számon nyilvántartott régészeti lelőhely) látható.

Régészeti terepbejárás

A kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV.9.) Korm. rendelet az újonnan beépítésre szánt területek esetén kötelező érvénnyel írja elő a település régészeti örökségének terepbejárással való felmérését.

6. kép: Nyilvántartott régészeti lelőhelyek adatszolgáltatása

A terepbejárás a régészeti topográfiai felderítés szabályai szerint készült, olyan módon, amely alkalmas a *régészeti lelőhelyek* kiterjedésének, intenzitásának, korának és jellegének dokumentálására, valamint régészeti érdekű területek és régészeti védőövezetek kijelölésére és térbeli lehatárolására. Általános szabályként kijelenthető, hogy a terepbejárás nem csupán a fejlesztésre kijelölt ingatlanokra korlátozódik, hanem azok közvetlen környezetére is kiterjed. Általános szabály, hogy a nyomvonalas létesítmények esetében a terepbejárás a változtatással érintett területre, valamint a köré vont 100 méteres sávra terjed ki. A terepbejárást minden esetben irodai előkészítés előzi meg, amelynek során a bejárás útvonal az előzetes adatgyűjtés eredményeinek figyelembe vételével kerül megtervezésre.

A vizsgálati terület bejárása a szórványos vagy gyér intenzitású lelőhelyek létének, illetve határának megállapítása céljából extenzív vizsgálati módszer alkalmazásával történt. Ez

a terepbejárás módszer a kutatási terület olyan nem szisztematikus vizsgálatát jelenti, amelynek során a korábbi régészeti topográfiai tapasztalatok alapján emberi megtelepedés lehetséges térszínei (pl. vízfolyások melletti alacsony dombok, magaslatok, stb.) kerültek megvizsgálásra. A terepbejárást végző minden szakember megfelelő vízszintes helymeghatározási pontosságú, útvonalak és pontok rögzítésére, valamint tárolására alkalmas műszert (GPS) használt. A terepbejárás során a kutatott területek pontos térbeli azonosítása a műszer útvonalrögzítésének (tracklog) bekapcsolásával történt. A régészeti korú lelet (pl.: kerámia edénytöredék, fém, csont, stb.) pontos térbeli helyzet a műszerben pontként került tárolásra. A felszínen jelentkező régészeti korú leletanyag begyűjtésére ugyanakkor nem került sor, csupán azok térbeli pozíciójának rögzítésére.

Annak ellenére, hogy a Kr. a régészeti terepbejárást csak a beépítésre jelölt területek esetén írja elő, több szakmai iránymutatás szerint a települési örökségvédelmi hatástanulmány készítésekor ajánlatos azon területek extenzív lelőhelylokalizációs terepbejárással való kutatása, ahol még egyáltalán nem, vagy nem kielégítő mértékben ismerünk régészeti lelőhelyeket. A nem kielégítő mérték ez esetben azt jelenti, hogy olyan múzeumi, szakirodalmi adatok birtokában vagyunk, amelyek alapján a vizsgált területen régészeti lelőhely valószínűsíthető, de sem pontos helye, sem lehatárolása nem ismert, vagy nem kellően dokumentált.

Mindezek figyelembe vételével a vizsgálandó területen cél volt a lehetséges összes régészeti lelőhely felkutatása. A terepbejárás előkészítését pedig minden esetben a már ismert adatok összegyűjtése előzte meg (pl. múzeumi adattár és leltárkönyvek, szakirodalom, korábbi térképek összegyűjtése, továbbá légi felvételek használata).

A régészeti lelőhelylokalizációs és állapotfelmérő bejárásra 2025. november 10.-én került sor. A nagy kiterjedésű és intenzíven beépített belterület mellett a külterületen főképp változatosan művelt mezőgazdasági területek vannak. Az eltérő vegetációs fázisban lévő mezőgazdasági területek nem minden esetben kedveztek a felszíni lelőhely-lokalizációnak és bizonyos esetekben erősen korlátozták a régészeti terepbejárás eredményességét. A jelen esetben a település határában és különös tekintettel a beépítésre szánt ingatlanok területén végzett extenzív terepbejárás során az alább táblázatban felsorolt nyilvántartott lelőhelyeken túl, felszíni észleléssel további régészeti lelőhelyek nem kerültek lokalizálásra.

Légi régészeti lelőhely-felderítés

Marcaltő község közigazgatási területén a terepbejáráshoz kapcsolódóan légi régészeti lelőhely-felderítést végeztünk. Itt elsősorban a vizsgálat alá vont ingatlanok és tágabb környezetük, vagyis a régészeti lelőhellyel biztosan vagy feltételesen érintett területek légi felderítésére került sor. A jelenlegi hasznosításból következően a légi régészeti megfigyelés kedvező és kedvezőtlen észlelési körülmények között folyt. A kutatáshoz Autel EVO II Pro 6K típusú, quadcopter drónt használtunk. A kérdéses területeket többszöri, különböző magasságokból és különböző szögekből, jó fényviszonyok mellett pásztáztuk.

A légi régészeti lelőhely felderítés a település határában új lelőhelyet nem eredményezett. Az on-line elérhető ortofotó adatbázisok (Google Earth, fentrol.hu, stb.) áttekintése során új lelőhely nem volt lokalizálható.

1.3) A település régészeti értékleltára

1.3.1. Védett régészeti lelőhelyek

Marcaltő közigazgatási területén a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 7. § 45. pontja, továbbá a 11-17 § szerint meghatározott, miniszteri rendelettel fokozottan védett, történeti és kulturális jelentőségű régészeti lelőhely nem található.

1.3.2. Nyilvántartott régészeti lelőhelyek

Régészeti lelőhelyekről a Miniszterelnökség Építészeti, Építésügyi és Örökségvédelmi Helyettes Államtitkársága vezet közhiteles nyilvántartást. A jelen tanulmány a Lechner Tudásközpont által üzemeltetett Elektronikus Térségi Tervezést Támogató Rendszerből (E-TÉR) szolgáltatott adatok alapján készült. Ezekon túlmenően régészeti lelőhelyekre vonatkozó adatok az OÉNY/IVO 2025.11.07. dátum szerinti állapotának megfelelően kerültek feltüntetésre.

Az érintett örökségi elemek számbavétele és állapotuk ismertetése kapcsán fel kell hívni a figyelmet arra az általános szabályra, amely szerint a régészeti lelőhelyek pontos kiterjedése pusztán felszíni vizsgálatokkal (pl. terepbejárás) csak hozzávetőlegesen állapítható meg, továbbá a felszíni lokalizációt erőteljesen korlátozó tényezők (pl. vegetáció, beépítés, elfedés, stb.) miatt a régészeti érintettség meghatározásánál gyakran csak a korábbi, vegetáció-mentes időszakban végzett megfigyelésekre támaszkodhattunk. Fontos továbbá kiemelni, hogy a régészeti lelőhelyek helyzete és kiterjedése a jövőbeni régészeti kutatások eredményei alapján módosulhat.

SZÁM	AZONO-SÍTÓ	NÉV	HRSZ	KOORDINÁTÁK		AZONOSÍTÁS ALAPJA
1	8469	Belterület	117, 116, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 162	233209	522804	nyilvántartás
2	8470	Barátok kolostora	017/13, 017/18, 017/19, 017/20, 017/31	233278	522614	nyilvántartás
3	8471	Héder alja	311, 317, 388/18, 312, 313, 314, 315, 316, 318, 319, 388/13, 388/14, 388/15, 388/16	233281	523563	nyilvántartás
4	8472	Gombóc	036/2, 067/2, 057/13, 057/14, 057/15, 044/2, 044/3, 044/6, 044/7, 036/1, 057/12	233446	524026	nyilvántartás
5	8473	Gerencei-dűlő - Homokbánya	0205/3, 0205/5, 0206/5, 0206/2, 0186/2, 0206/1, 0203, 0195/2	233249	524677	nyilvántartás
6	8474	Bandzsar-tag	0186/10, 0186/9	232409	525087	nyilvántartás
7	8475	Gerencei-dűlő I.	0210/16, 0212, 0210/15, 0210/14	232712	525642	nyilvántartás
8	8476	Gyenka-tag	0186/11, 0186/12	232088	525388	nyilvántartás
9	8477	Gerence-halom (Török-halom)	0210/13, 0210/14	232289	525946	nyilvántartás
10	8478	Gerencei-dűlő II.	0210/11, 0210/12, 0210/10	232238	526226	nyilvántartás
11	8479	Darázs-tag	0186/16, 0186/17, 0186/18	231926	526069	nyilvántartás
12	8480	Gerencei-dűlő III.	0210/7, 0210/8, 0210/9	232002	526387	nyilvántartás
13	8481	Gerencei-dűlő IV.	0210/7	231810	526500	nyilvántartás
14	8482	Farkasd-puszta I.	077/10, 077/11, 077/9	231728	523305	nyilvántartás
15	8483	Farkasd-puszta II.	0139/10, 0139/12, 0139/14, 0139/15, 0139/16, 0139/8, 0139/9	231697	523553	nyilvántartás
16	8484	Farkasd	0138, 0137/10, 0139/5, 0139/6	231650	523874	nyilvántartás
17	8485	Zsigmondháza I.	0231, 0232, 0234/4, 0234/11	231512	527364	nyilvántartás
18	8486	Zsigmondháza II.	0234/4, 0234/11, 0234/7, 0234/8, 0234/9	231279	527690	nyilvántartás
19	8487	Ihász-puszta	0260, 0272, 0267/3	229597	528231	nyilvántartás
20	8488	Ihász, Johász	0331, 0346/2, 0346/3, 0346/1, 528, 529/27, 0302/7	228756	527787	nyilvántartás
21	8489	Ihász	0260, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 501, 502, 504, 505, 513, 0258, 503/3	229709	527425	nyilvántartás
22	91277	Grófrét	0203, 0202	233161	524457	nyilvántartás
23	10139 0	Marcal és Tapolca között	059/6, 059/7, 063, 064/3	0	0	nyilvántartás
24	10139 1	Országúti-dűlő	0188/4, 0188/5, 0188/7, 0188/8, 0188/9	0	0	nyilvántartás

7. táblázat: Nyilvántartott régészeti lelőhelyek

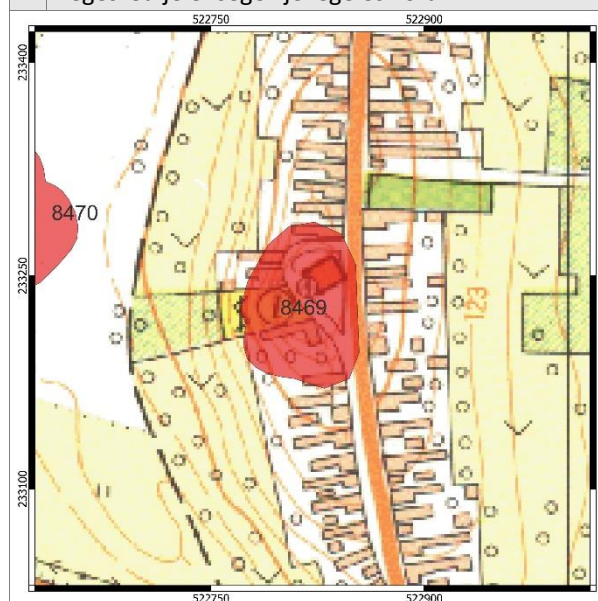
A régészeti lelőhelyek részletes ismertetése

1. lelőhely

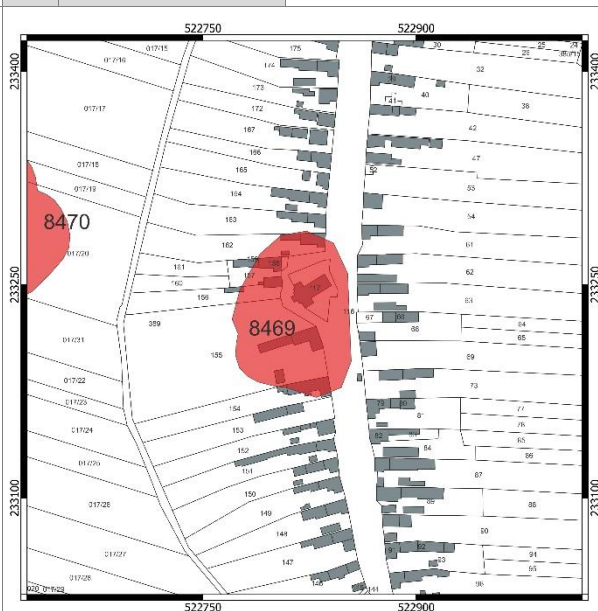
68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 3. melléklete szerinti adatlap

1	Vármegye	Veszprém	Település neve	Marcaltő
	Nyilvántartási azonosító szám	8469		
2	Lelelőhely neve	Belterület		
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma	EOV Y 233209 EO V X 522804
	Helyrajzi szám	117, 116, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 162		
	Földrajzi leírás	A régészeti lelőhely Marcaltő község területén található.		
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m		

4 Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨

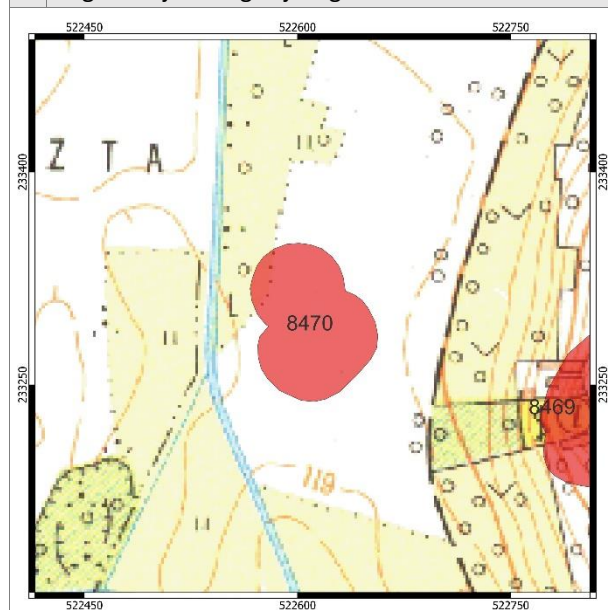
5	Jelenlegi állapot	bolygatott
6	Veszélyeztetettség	bolygatás
7	Ismertség	nyilvántartás
8	Tevékenység	adatgyűjtés
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b
11	Kelt	2025.10.30.

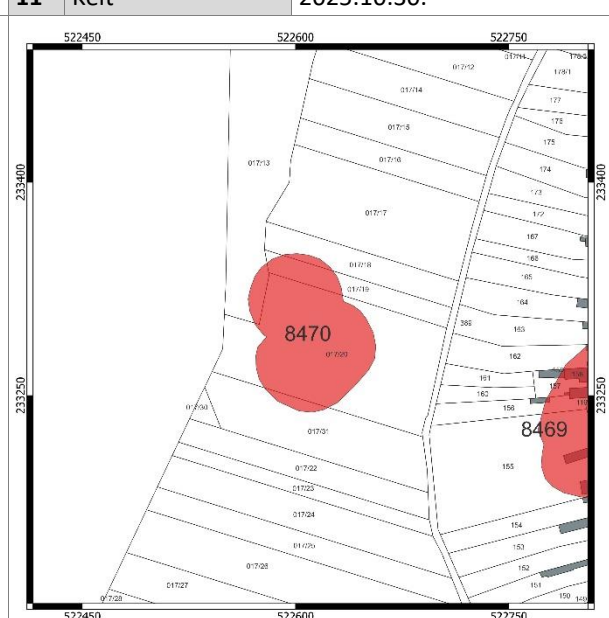
2. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 3. melléklete szerinti adatlap

1	Vármegye	Veszprém	Település neve	Marcaltő					
	Nyilvántartási azonosító szám			8470					
2	Leőhely neve			Barátok kolostora					
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma			EOV Y	233278	EOV X	522614
	Helyrajzi szám	017/13, 017/18, 017/19, 017/20, 017/31							
	Földrajzi leírás	A régészeti lelőhely Marcaltő község területén található.							
	Helymeghatározás pontossága		< 10 m						
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨								

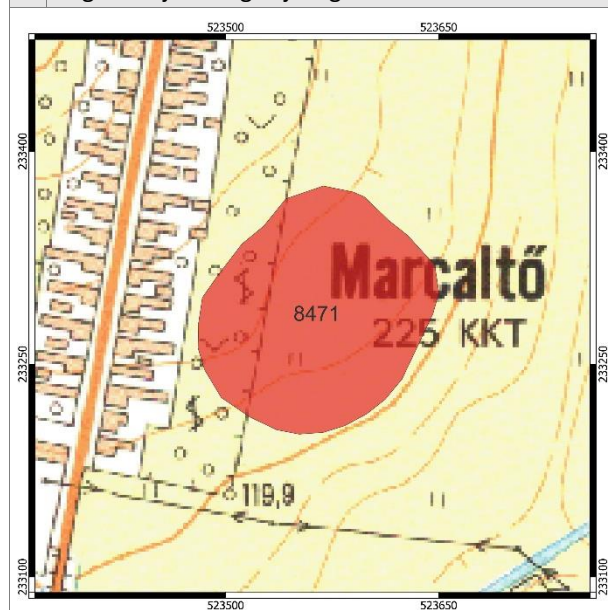
5	Jelenlegi állapot	bolygatott
6	Veszélyeztetettség	bolygatás, talajművelés, kincskeresés
7	Ismertség	nyilvántartás
8	Tevékenység	adatgyűjtés
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b
11	Kelt	2025.10.30.

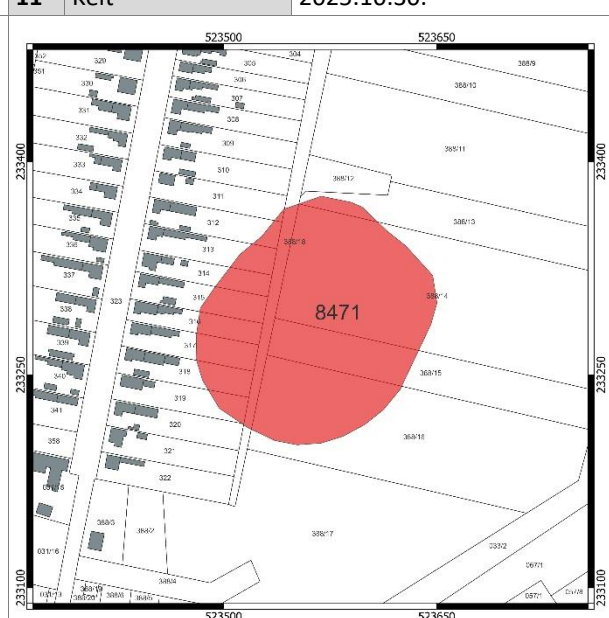
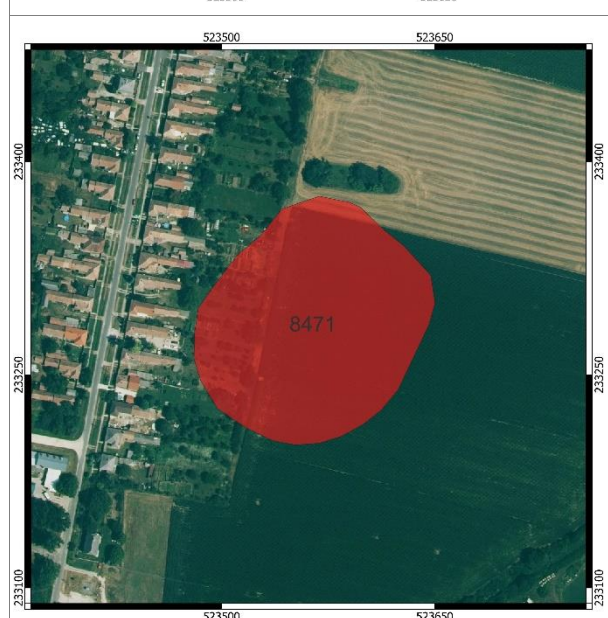
3. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 3. melléklete szerinti adatlap

1	Vármegye	Veszprém	Település neve	Marcaltő					
	Nyilvántartási azonosító szám			8471					
2	Leőhely neve			Héder alja					
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma			EOV Y	233281	EOV X	523563
	Helyrajzi szám	311, 317, 388/18, 312, 313, 314, 315, 316, 318, 319, 388/13, 388/14, 388/15, 388/16							
	Földrajzi leírás	A régészeti leőhely Marcaltő község területén található.							
	Helymeghatározás pontossága		< 10 m						
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨								

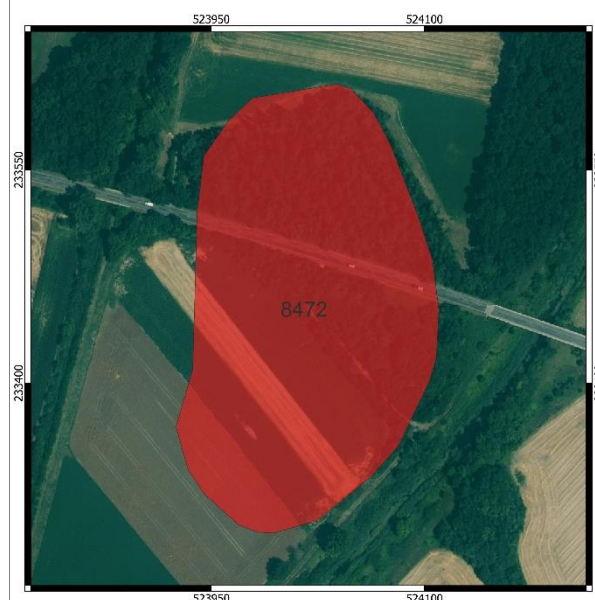
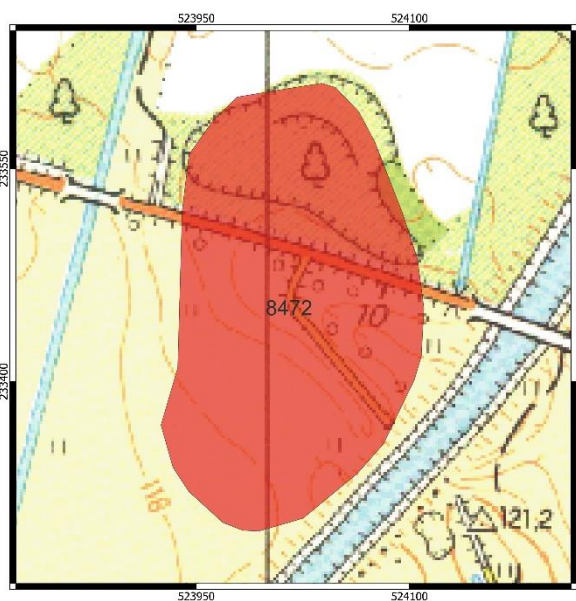
5	Jelenlegi állapot	bolygatott
6	Veszélyeztetettség	bolygatás, talajművelés, kincskeresés, beépítés
7	Ismertség	nyilvántartás
8	Tevékenység	adatgyűjtés
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b
11	Kelt	2025.10.30.

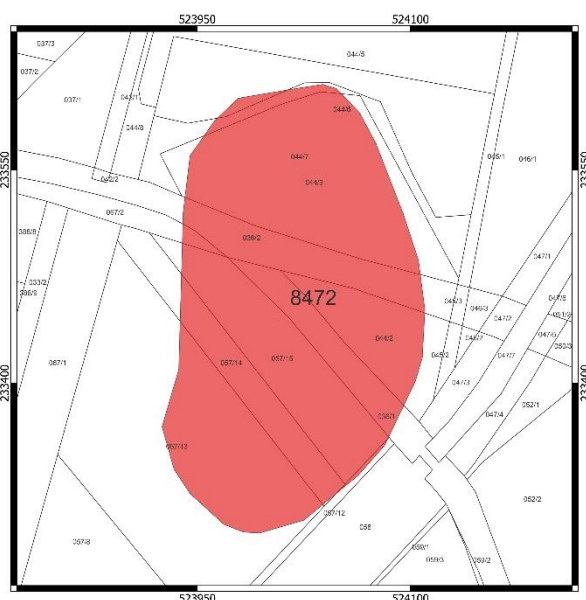
4. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 3. melléklete szerinti adatlap

1	Vármegye	Veszprém	Település neve	Marcaltő					
	Nyilvántartási azonosító szám			8472					
2	Leőhely neve			Gombóc					
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma			EOV Y	233446	EOV X	524026
	Helyrajzi szám	036/2, 067/2, 057/13, 057/14, 057/15, 044/2, 044/3, 044/6, 044/7, 036/1, 057/12							
	Földrajzi leírás	A régészeti leőhely Marcaltő község területén található.							
	Helymeghatározás pontossága		< 10 m						
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨								

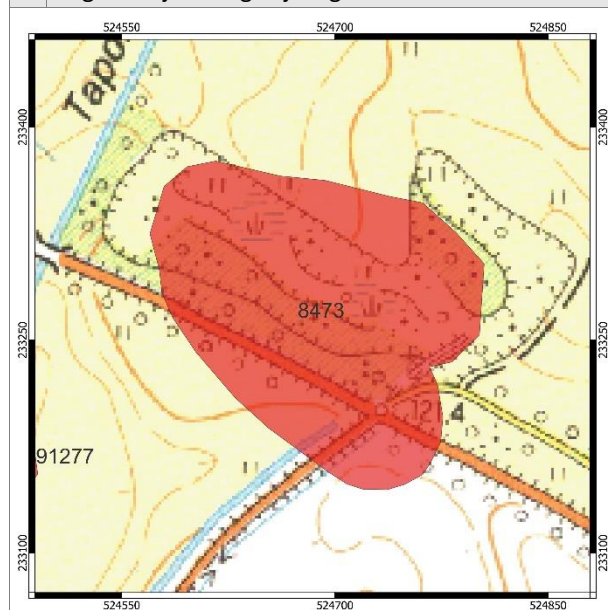
5	Jelenlegi állapot	bolygatott
6	Veszélyeztetettség	bolygatás, talajművelés, kincskeresés
7	Ismertség	nyilvántartás
8	Tevékenység	adatgyűjtés
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b
11	Kelt	2025.10.30.

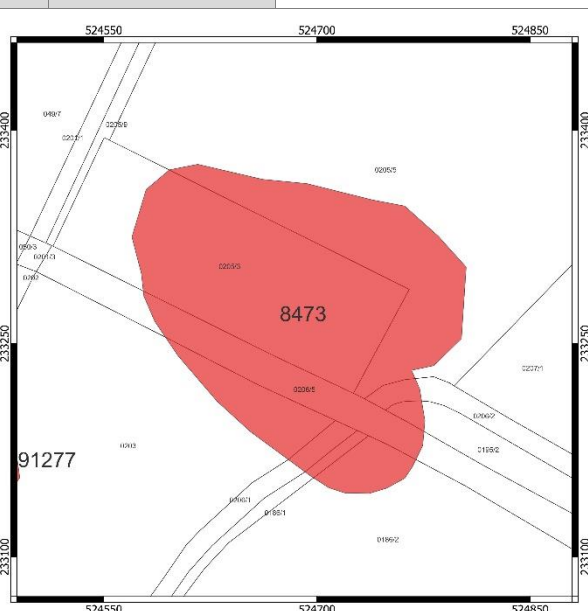
5. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 3. melléklete szerinti adatlap

1	Vármegye	Veszprém	Település neve	Marcaltő					
	Nyilvántartási azonosító szám			8473					
2	Leőhely neve			Gerencei-dűlő - Homokbánya					
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma			EOV Y	233249	EOV X	524677
	Helyrajzi szám	0205/3, 0205/5, 0206/5, 0206/2, 0186/2, 0206/1, 0203, 0195/2							
	Földrajzi leírás	A régészeti lelőhely Marcaltő község területén található.							
	Helymeghatározás pontossága		< 10 m						
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨								

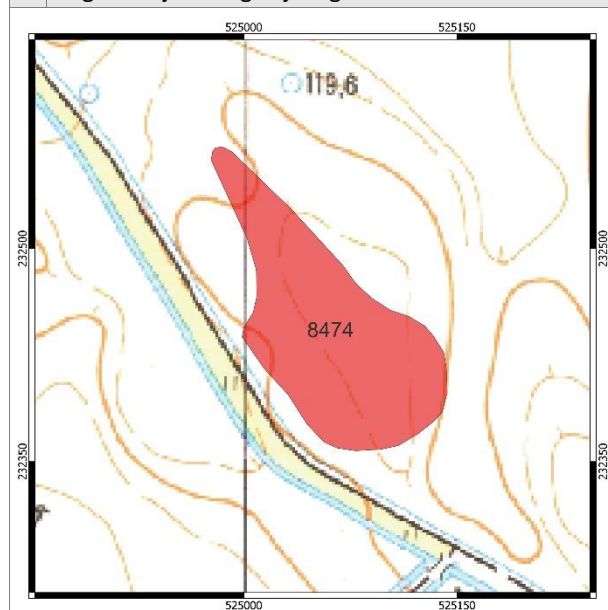
5	Jelenlegi állapot	bolygatott
6	Veszélyeztetettség	bolygatás, talajművelés, kincskeresés
7	Ismertség	nyilvántartás
8	Tevékenység	adatgyűjtés
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b
11	Kelt	2025.10.30.

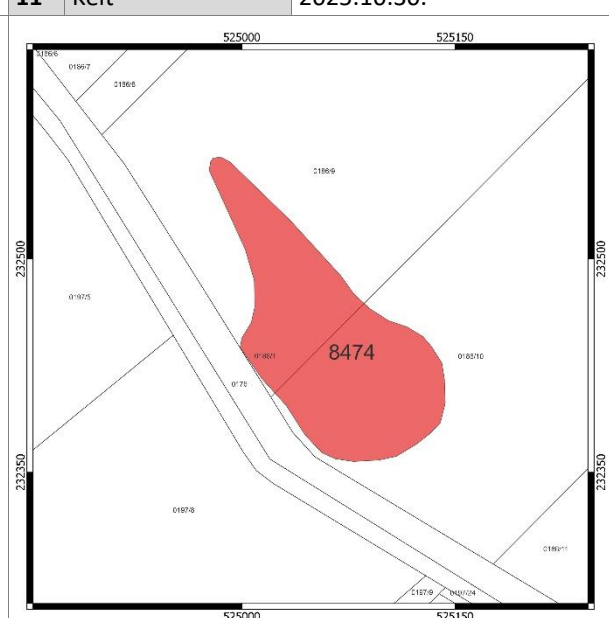
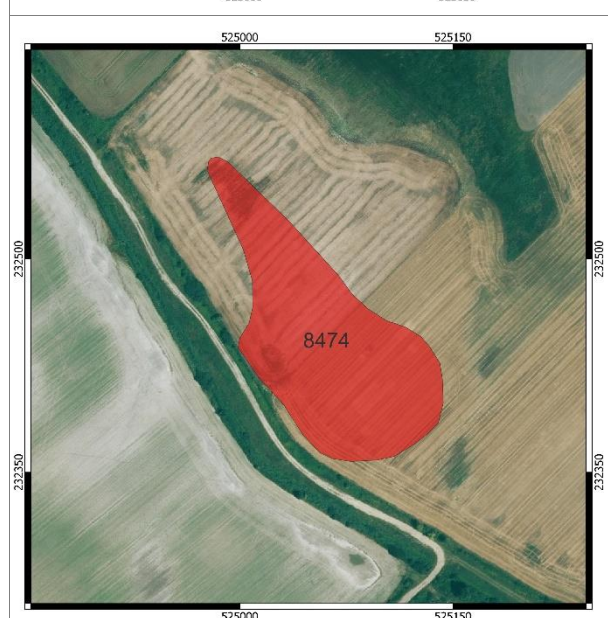
6. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 3. melléklete szerinti adatlap

1	Vármegye	Veszprém	Település neve	Marcaltő					
	Nyilvántartási azonosító szám			8474					
2	Leőhely neve			Bandzsar-tag					
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma			EOV Y	232409	EOV X	525087
	Helyrajzi szám	0186/10, 0186/9							
	Földrajzi leírás	A régészeti lelőhely Marcaltő község területén található.							
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m							
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨								

5	Jelenlegi állapot	bolygatott
6	Veszélyeztetettség	bolygatás, talajművelés, kincskeresés
7	Ismertség	nyilvántartás
8	Tevékenység	adatgyűjtés
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b
11	Kelt	2025.10.30.

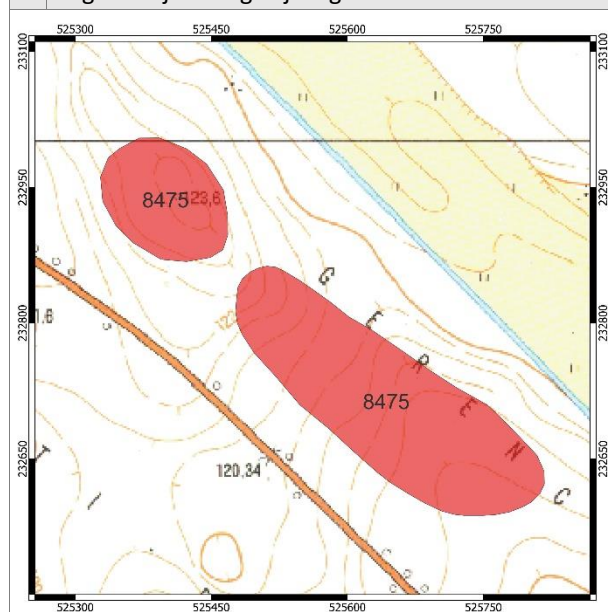

7. lelőhely

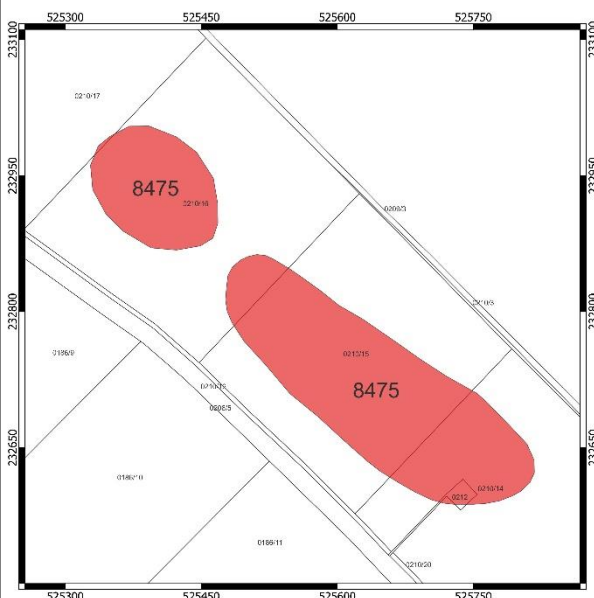
68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 3. melléklete szerinti adatlap

1	Vármegye	Veszprém	Település neve	Marcaltő
	Nyilvántartási azonosító szám	8475		
2	Leőhely neve	Gerencei-dűlő I.		
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma	EOV Y 232712 EO V X 525642
	Helyrajzi szám	0210/16, 0212, 0210/15, 0210/14		
	Földrajzi leírás	A régészeti lelőhely Marcaltő község területén található.		
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m		

4 Régészeti jelenségek jellege és kora ⇔

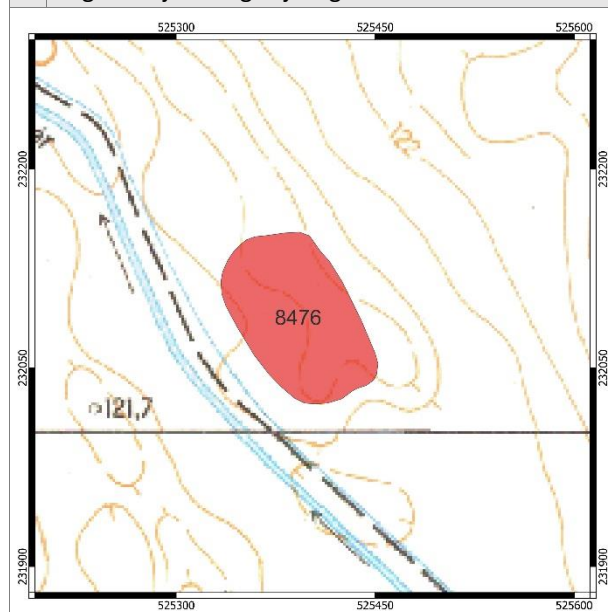
5	Jelenlegi állapot	bolygatott
6	Veszélyeztetettség	bolygatás, talajművelés, kincskeresés
7	Ismertség	nyilvántartás
8	Tevékenység	adatgyűjtés
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b
11	Kelt	2025.10.30.

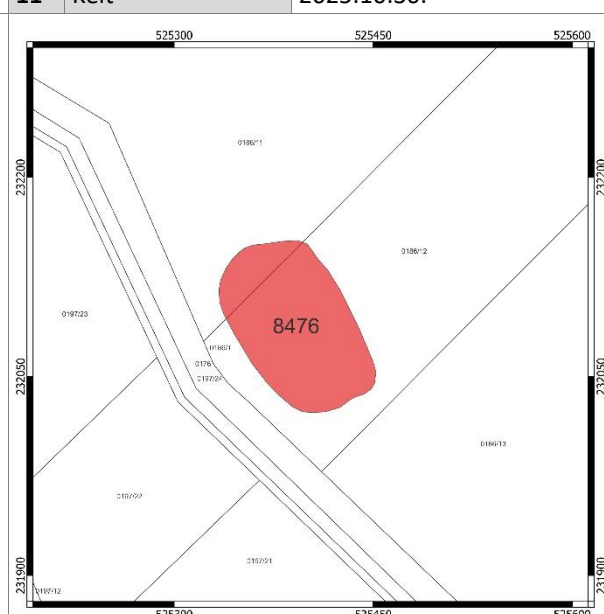
8. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 3. melléklete szerinti adatlap

1	Vármegye	Veszprém	Település neve	Marcaltő					
	Nyilvántartási azonosító szám			8476					
2	Leőhely neve			Gyenka-tag					
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma			EOV Y	232088	EOV X	525388
	Helyrajzi szám	0186/11, 0186/12							
	Földrajzi leírás	A régészeti leőhely Marcaltő község területén található.							
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m							
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨								

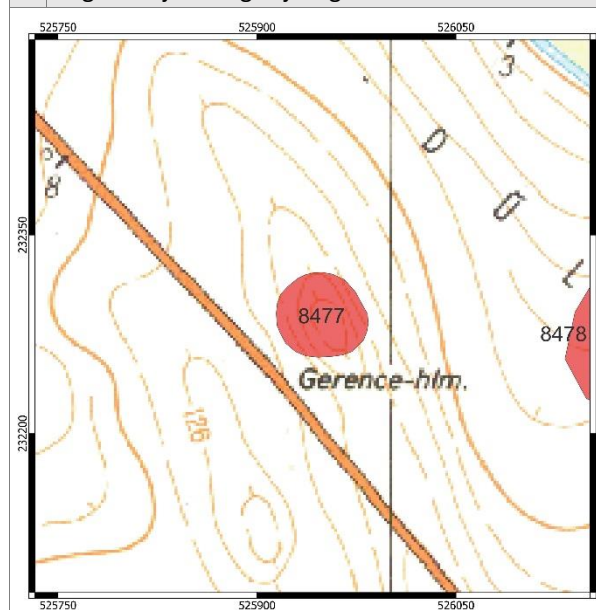
5	Jelenlegi állapot	bolygatott
6	Veszélyeztetettség	bolygatás, talajművelés, kincskeresés
7	Ismertség	nyilvántartás
8	Tevékenység	adatgyűjtés
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b
11	Kelt	2025.10.30.

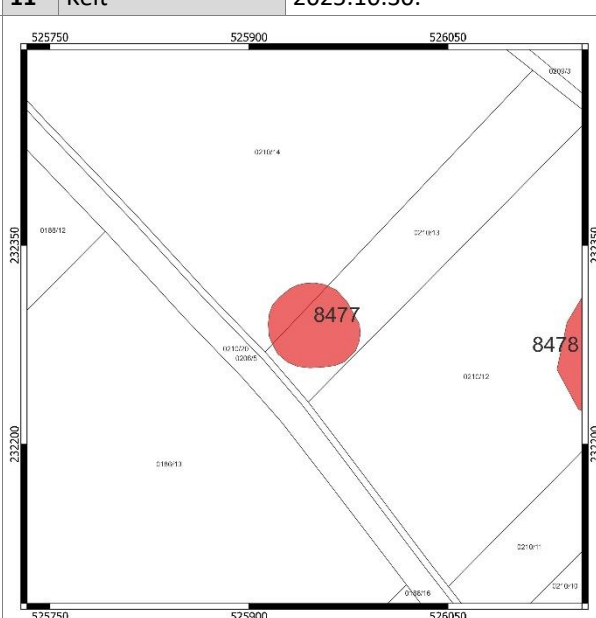
9. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 3. melléklete szerinti adatlap

1	Vármegye	Veszprém	Település neve	Marcaltő					
	Nyilvántartási azonosító szám			8477					
2	Leelőhely neve			Gerence-halom (Török-halom)					
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma			EOV Y	232289	EOV X	525946
	Helyrajzi szám	0210/13, 0210/14							
	Földrajzi leírás	A régészeti lelőhely Marcaltő község területén található.							
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m							
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨								

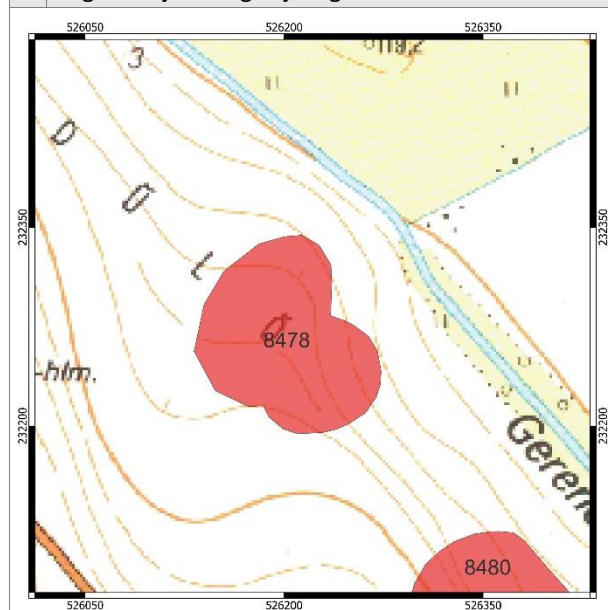
5	Jelenlegi állapot	bolygatott
6	Veszélyeztetettség	bolygatás, talajművelés, kincskeresés
7	Ismertség	nyilvántartás
8	Tevékenység	adatgyűjtés
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b
11	Kelt	2025.10.30.

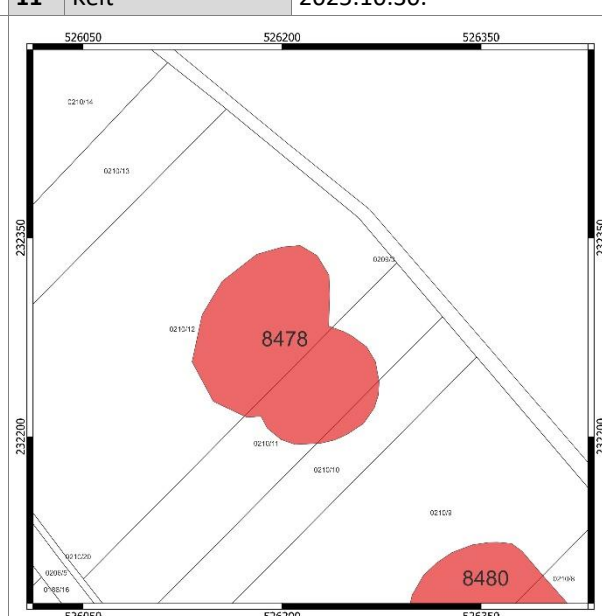
10. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 3. melléklete szerinti adatlap

1	Vármegye	Veszprém	Település neve	Marcaltő					
	Nyilvántartási azonosító szám			8478					
2	Leőhely neve			Gerencei-dűlő II.					
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma			EOV Y	232238	EOV X	526226
	Helyrajzi szám	0210/11, 0210/12, 0210/10							
	Földrajzi leírás	A régészeti leőhely Marcaltő község területén található.							
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m							
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨								

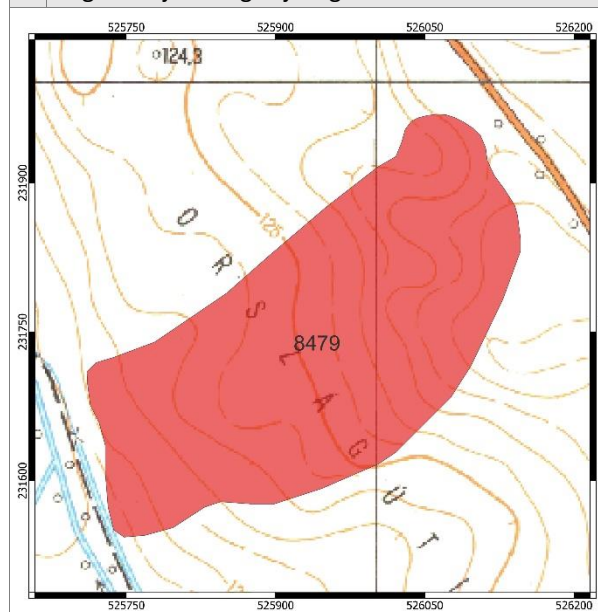
5	Jelenlegi állapot	bolygatott
6	Veszélyeztetettség	bolygatás, talajművelés, kincskeresés
7	Ismertség	nyilvántartás
8	Tevékenység	adatgyűjtés
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b
11	Kelt	2025.10.30.

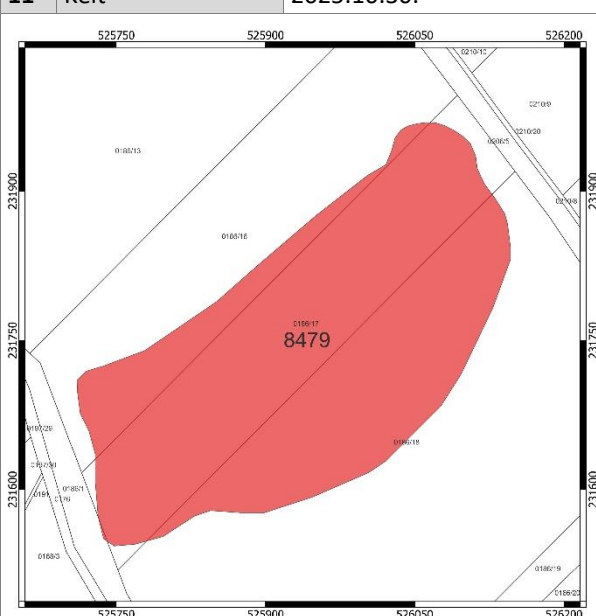
11. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 3. melléklete szerinti adatlap

1	Vármegye	Veszprém	Település neve	Marcaltő					
	Nyilvántartási azonosító szám			8479					
2	Leőhely neve			Darázs-tag					
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma			EOV Y	231926	EOV X	526069
	Helyrajzi szám	0186/16, 0186/17, 0186/18							
	Földrajzi leírás	A régészeti leőhely Marcaltő község területén található.							
	Helymeghatározás pontossága		< 10 m						
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨								

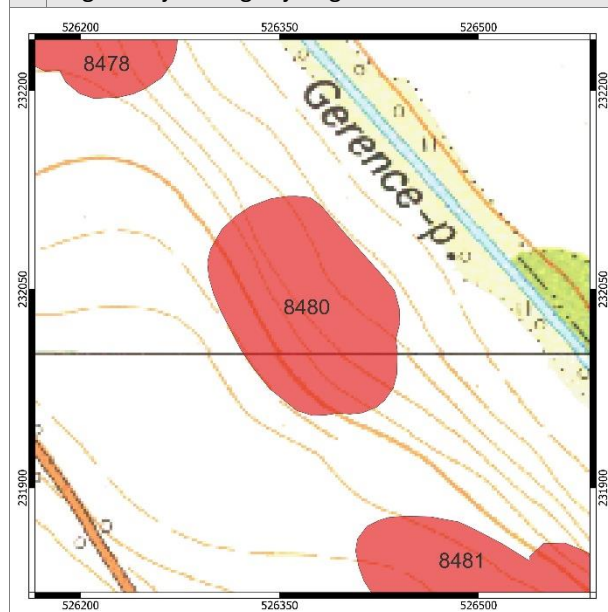
5	Jelenlegi állapot	bolygatott
6	Veszélyeztetettség	bolygatás, talajművelés, kincskeresés
7	Ismertség	nyilvántartás
8	Tevékenység	adatgyűjtés
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b
11	Kelt	2025.10.30.

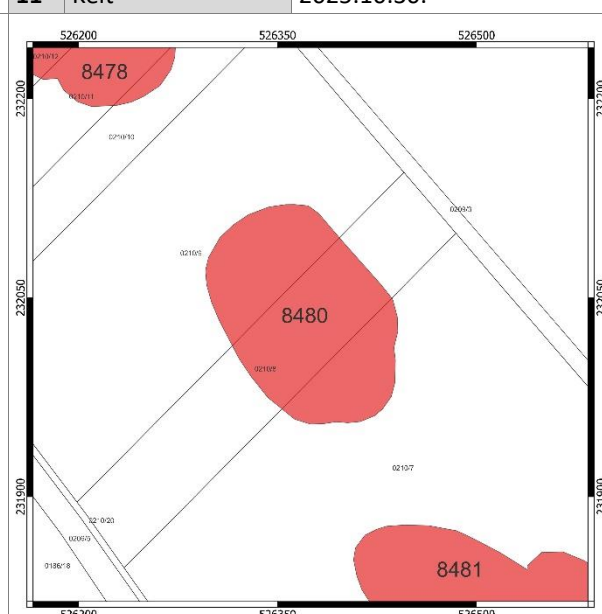
12. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 3. melléklete szerinti adatlap

1	Vármegye	Veszprém	Település neve	Marcaltő					
	Nyilvántartási azonosító szám			8480					
2	Leőhely neve			Gerencei-dűlő III.					
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma			EOV Y	232002	EOV X	526387
	Helyrajzi szám	0210/7, 0210/8, 0210/9							
	Földrajzi leírás	A régészeti lelőhely Marcaltő község területén található.							
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m							
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨								

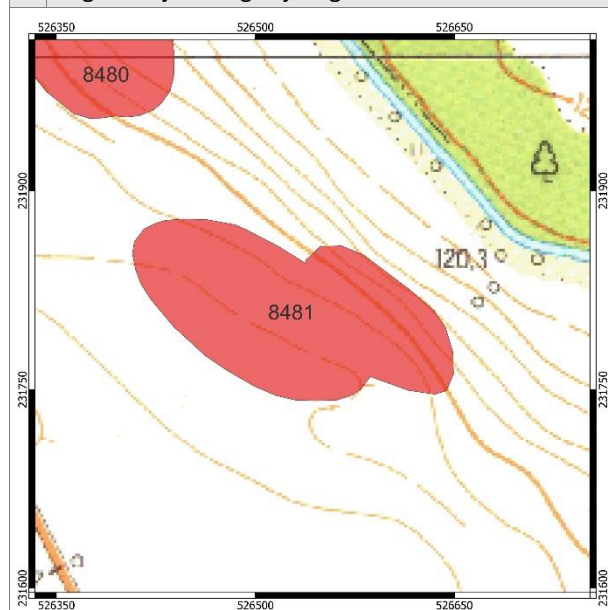
5	Jelenlegi állapot	bolygatott
6	Veszélyeztetettség	bolygatás, talajművelés, kincskeresés
7	Ismertség	nyilvántartás
8	Tevékenység	adatgyűjtés
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b
11	Kelt	2025.10.30.

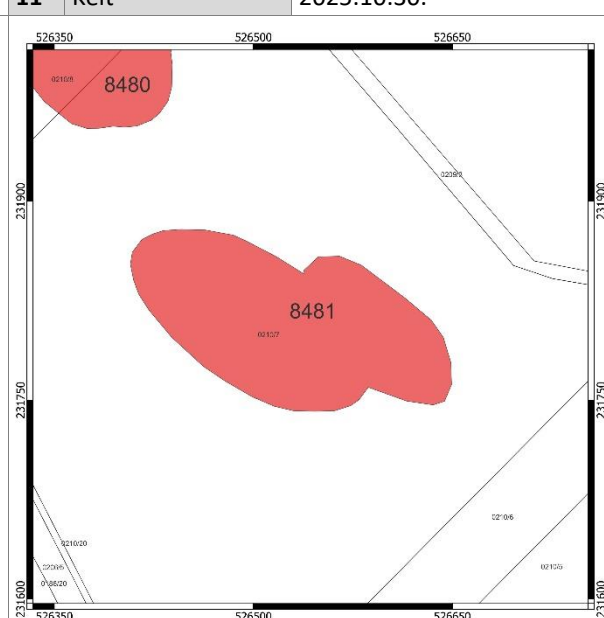
13. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 3. melléklete szerinti adatlap

1	Vármegye	Veszprém	Település neve	Marcaltő					
	Nyilvántartási azonosító szám			8481					
2	Leőhely neve			Gerencei-dűlő IV.					
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma			EOV Y	231810	EOV X	526500
	Helyrajzi szám	0210/7							
	Földrajzi leírás	A régészeti lelőhely Marcaltő község területén található.							
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m							
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨								

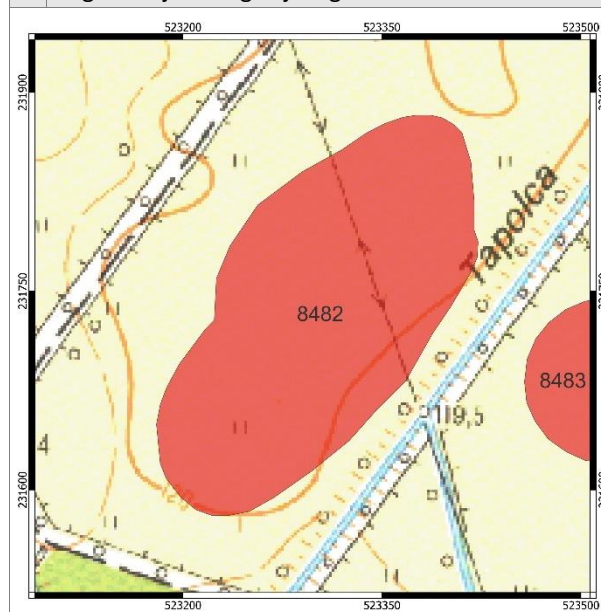
5	Jelenlegi állapot	bolygatott
6	Veszélyeztetettség	bolygatás, talajművelés, kincskeresés
7	Ismertség	nyilvántartás
8	Tevékenység	adatgyűjtés
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b
11	Kelt	2025.10.30.

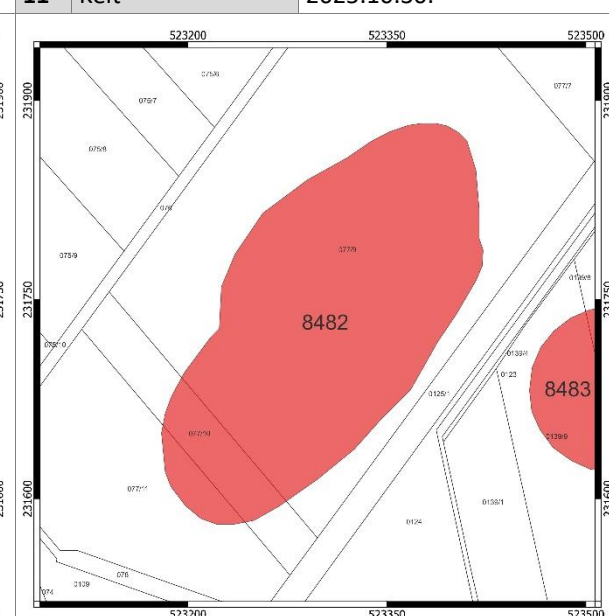
14. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 3. melléklete szerinti adatlap

1	Vármegye	Veszprém	Település neve	Marcaltő					
	Nyilvántartási azonosító szám			8482					
2	Leőhely neve			Farkasd-puszta I.					
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma			EOV Y	231728	EOV X	523305
	Helyrajzi szám	077/10, 077/11, 077/9							
	Földrajzi leírás	A régészeti leőhely Marcaltő község területén található.							
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m							
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨								

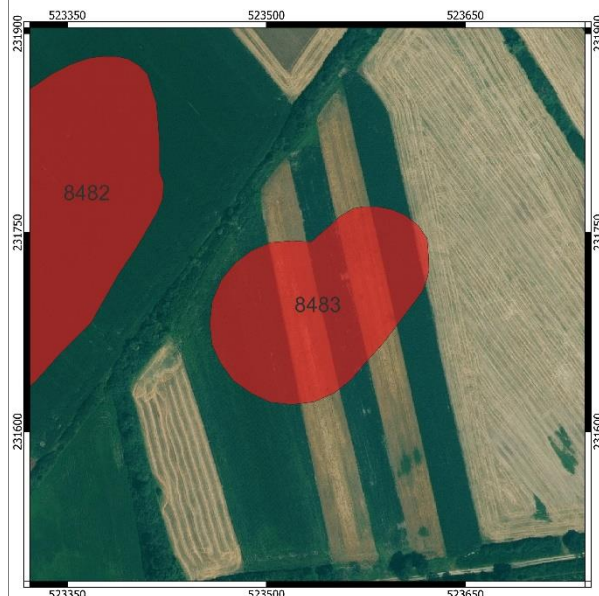
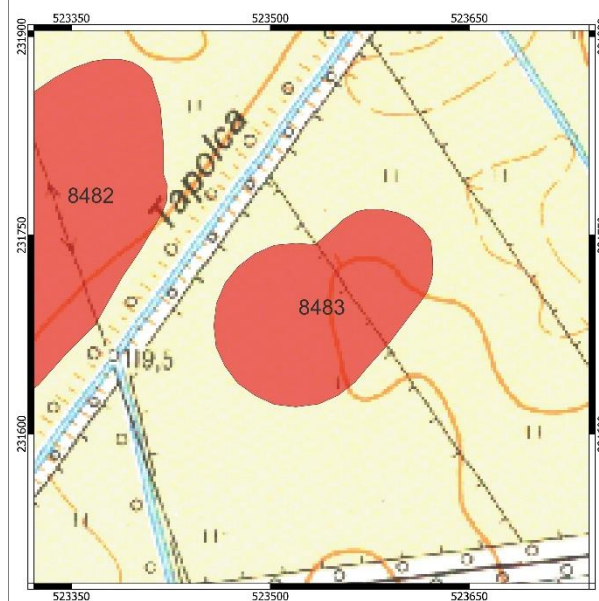
5	Jelenlegi állapot	bolygatott
6	Veszélyeztetettség	bolygatás, talajművelés, kincskeresés
7	Ismertség	nyilvántartás
8	Tevékenység	adatgyűjtés
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b
11	Kelt	2025.10.30.

15. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 3. melléklete szerinti adatlap

1	Vármegye	Veszprém	Település neve	Marcaltő					
	Nyilvántartási azonosító szám			8483					
2	Leőhely neve			Farkasd-puszt II.					
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma			EOV Y	231697	EOV X	523553
	Helyrajzi szám	0139/10, 0139/12, 0139/14, 0139/15, 0139/16, 0139/8, 0139/9							
	Földrajzi leírás	A régészeti leőhely Marcaltő község területén található.							
	Helymeghatározás pontossága		< 10 m						
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨								

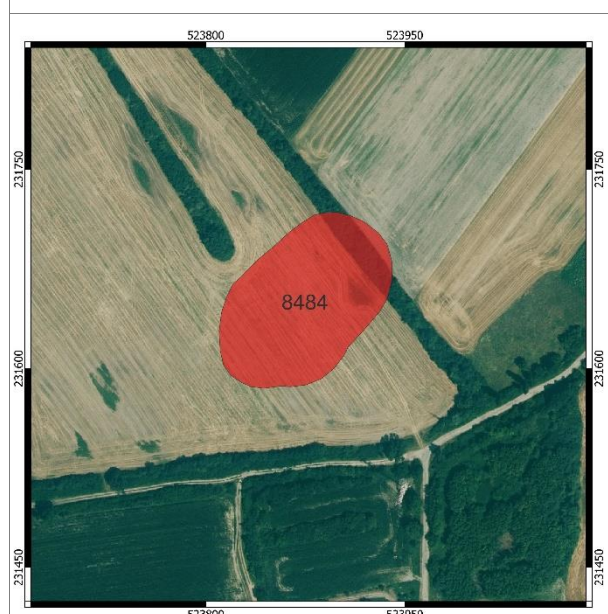
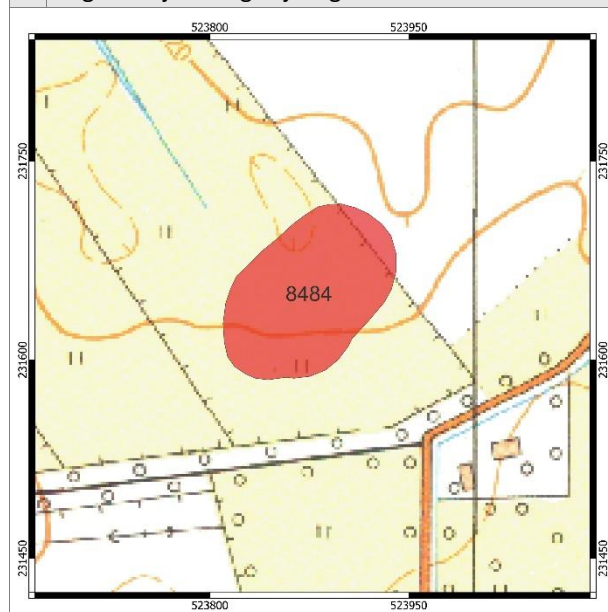
5	Jelenlegi állapot	bolygatott
6	Veszélyeztetettség	bolygatás, talajművelés, kincskeresés
7	Ismertség	nyilvántartás
8	Tevékenység	adatgyűjtés
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b
11	Kelt	2025.10.30.

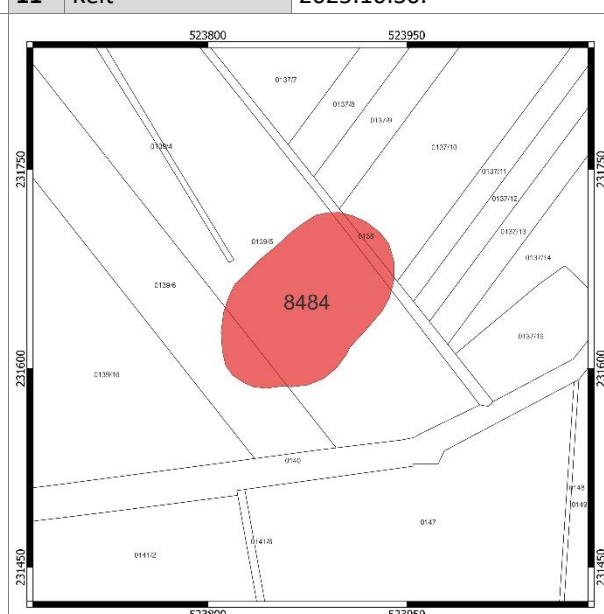
16. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 3. melléklete szerinti adatlap

1	Vármegye	Veszprém	Település neve	Marcaltő					
	Nyilvántartási azonosító szám			8484					
2	Leőhely neve			Farkasd					
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma			EOV Y	231650	EOV X	523874
	Helyrajzi szám	0138, 0137/10, 0139/5, 0139/6							
	Földrajzi leírás	A régészeti leőhely Marcaltő község területén található.							
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m							
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨								

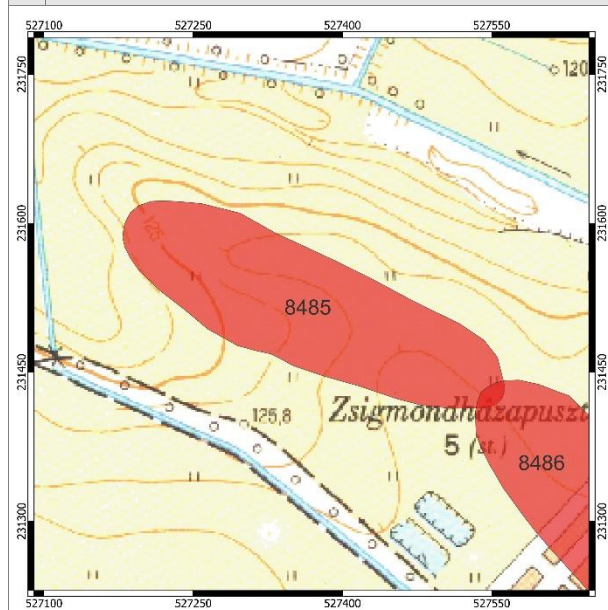
5	Jelenlegi állapot	bolygatott
6	Veszélyeztetettség	bolygatás, talajművelés, kincskeresés
7	Ismertség	nyilvántartás
8	Tevékenység	adatgyűjtés
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b
11	Kelt	2025.10.30.

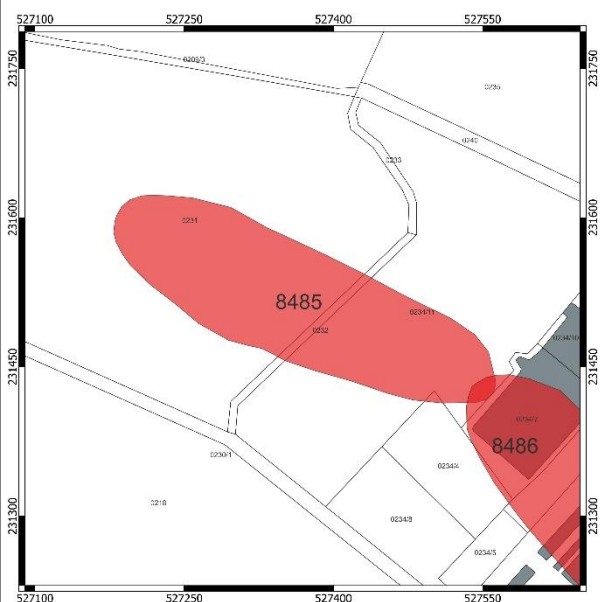
17. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 3. melléklete szerinti adatlap

1	Vármegye	Veszprém	Település neve	Marcaltő					
	Nyilvántartási azonosító szám			8485					
2	Leőhely neve			Zsigmondháza I.					
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma			EOV Y	231512	EOV X	527364
	Helyrajzi szám	0138, 0137/10, 0139/5, 0139/6							
	Földrajzi leírás	A régészeti leőhely Marcaltő község területén található.							
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m							
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨								

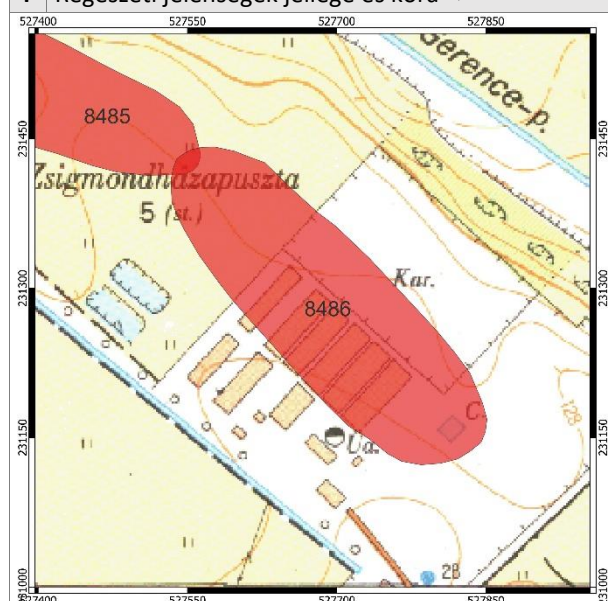
5	Jelenlegi állapot	bolygatott
6	Veszélyeztetettség	bolygatás, talajművelés, kincskeresés, beépítés
7	Ismertség	nyilvántartás
8	Tevékenység	adatgyűjtés
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b
11	Kelt	2025.10.30.

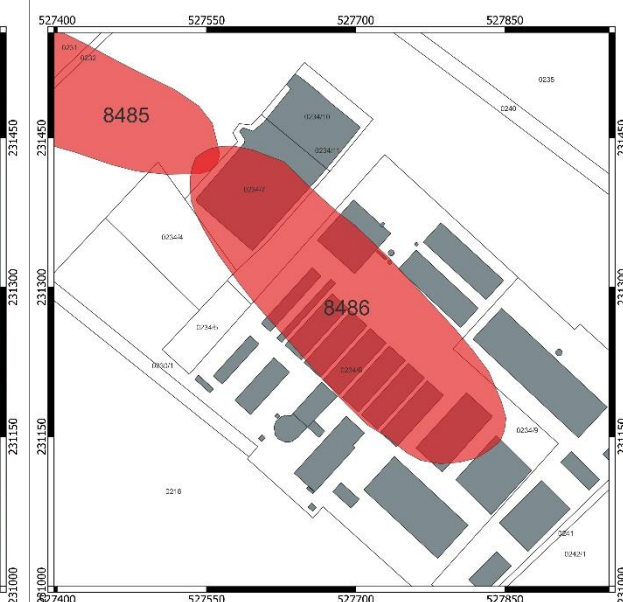
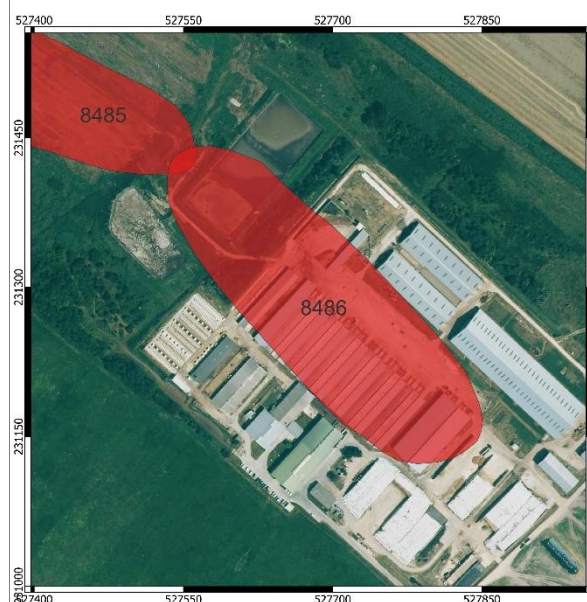
18. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 3. melléklete szerinti adatlap

1	Vármegye	Veszprém	Település neve	Marcaltő
	Nyilvántartási azonosító szám			8486
2	Leőhely neve			Zsigmondháza II.
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma	
				EOV Y 231279 EO V X 527690
	Helyrajzi szám	0234/4, 0234/11, 0234/7, 0234/8, 0234/9		
	Földrajzi leírás	A régészeti leőhely Marcaltő község területén található.		
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m		
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨			

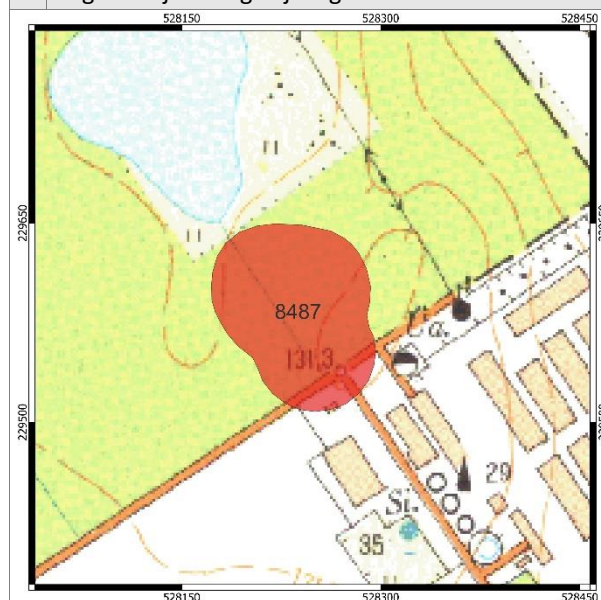
5	Jelenlegi állapot	bolygatott
6	Veszélyeztetettség	bolygatás, beépítés
7	Ismertség	nyilvántartás
8	Tevékenység	adatgyűjtés
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b
11	Kelt	2025.10.30.

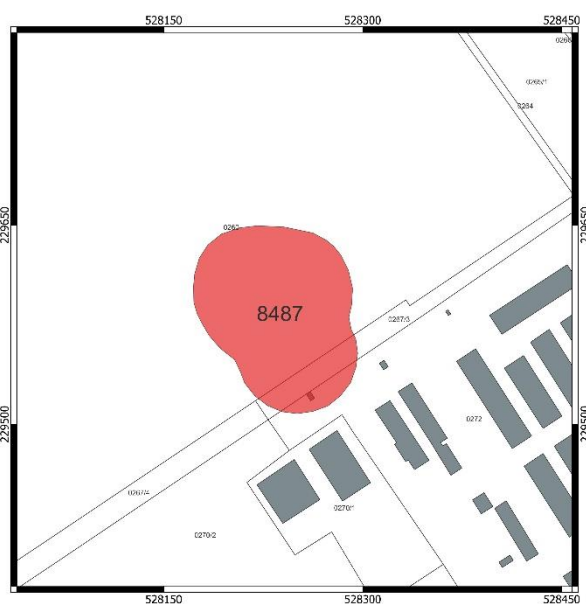
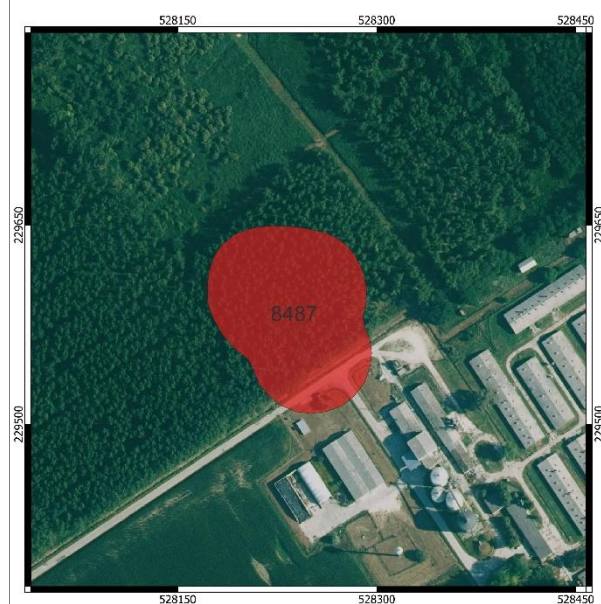
19. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 3. melléklete szerinti adatlap

1	Vármegye	Veszprém	Település neve	Marcaltő					
	Nyilvántartási azonosító szám			8487					
2	Leőhely neve			Ihász-puszta					
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma			EOV Y	229597	EOV X	528231
	Helyrajzi szám	0260, 0272, 0267/3							
	Földrajzi leírás	A régészeti leőhely Marcaltő község területén található.							
	Helymeghatározás pontossága		< 10 m						
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨								

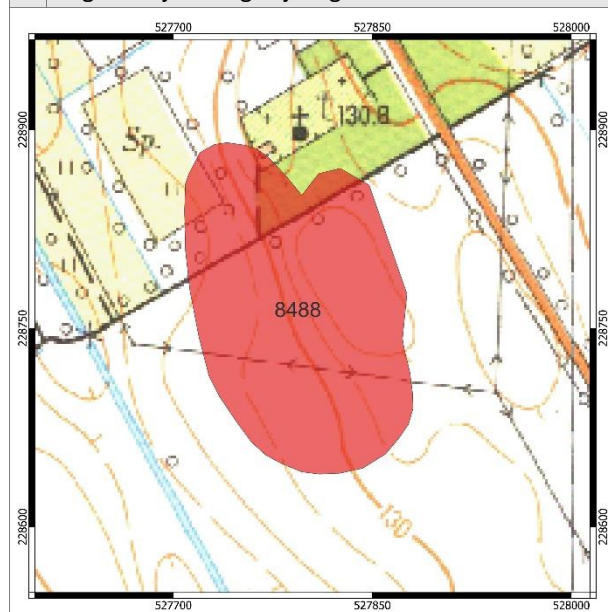
5	Jelenlegi állapot	bolygatott
6	Veszélyeztetettség	bolygatás, kincskeresés
7	Ismertség	nyilvántartás
8	Tevékenység	adatgyűjtés
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b
11	Kelt	2025.10.30.

20. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 3. melléklete szerinti adatlap

1	Vármegye	Veszprém	Település neve	Marcaltő					
	Nyilvántartási azonosító szám			8488					
2	Leőhely neve			Ihász, Johász					
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma			EOV Y	228756	EOV X	527787
	Helyrajzi szám	0331, 0346/2, 0346/3, 0346/1, 528, 529/27, 0302/7							
	Földrajzi leírás	A régészeti lelőhely Marcaltő község területén található.							
	Helymeghatározás pontossága		< 10 m						
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨								

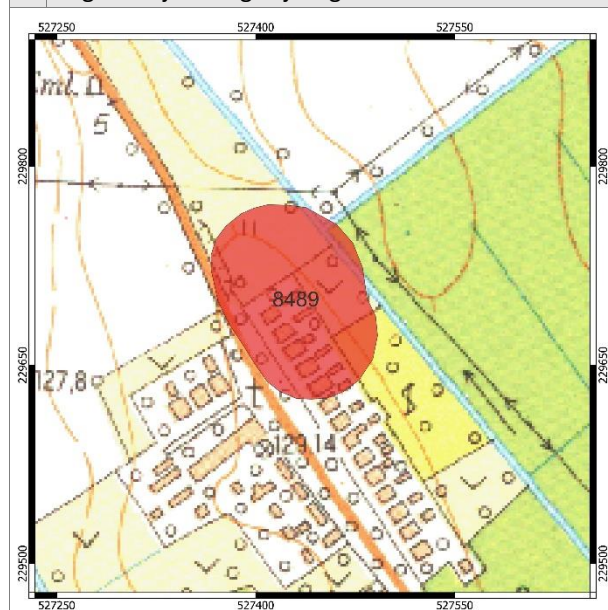
5	Jelenlegi állapot	bolygatott
6	Veszélyeztetettség	bolygatás, talajművelés, kincskeresés, beépítés
7	Ismertség	nyilvántartás
8	Tevékenység	adatgyűjtés
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b
11	Kelt	2025.10.30.

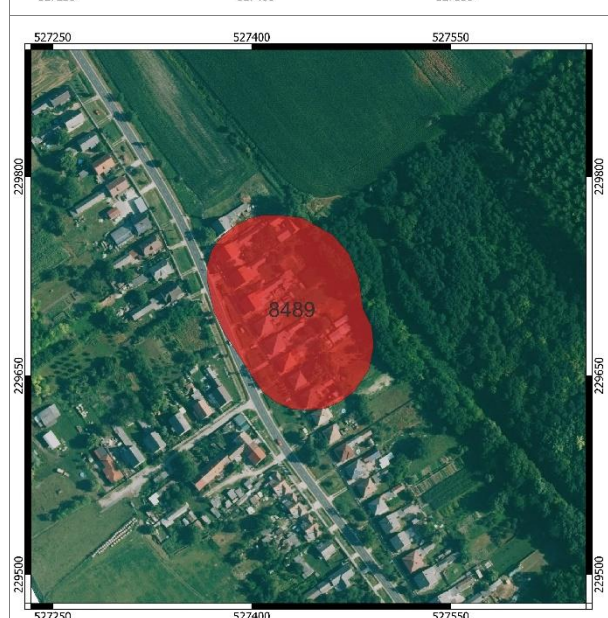
21. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 3. melléklete szerinti adatlap

1	Vármegye	Veszprém	Település neve	Marcaltő					
	Nyilvántartási azonosító szám			8489					
2	Leőhely neve			Ihász					
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma			EOV Y	229709	EOV X	527425
	Helyrajzi szám	0260, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 501, 502, 504, 505, 513, 0258, 503/3							
	Földrajzi leírás	A régészeti leőhely Marcaltő község területén található.							
	Helymeghatározás pontossága		< 10 m						
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨								

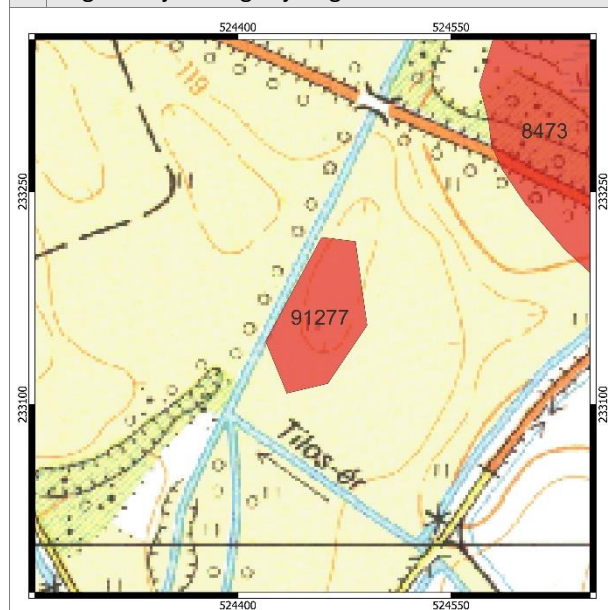
5	Jelenlegi állapot	bolygatott
6	Veszélyeztetettség	bolygatás, talajművelés, kincskeresés, beépítés
7	Ismertség	nyilvántartás
8	Tevékenység	adatgyűjtés
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b
11	Kelt	2025.10.30.

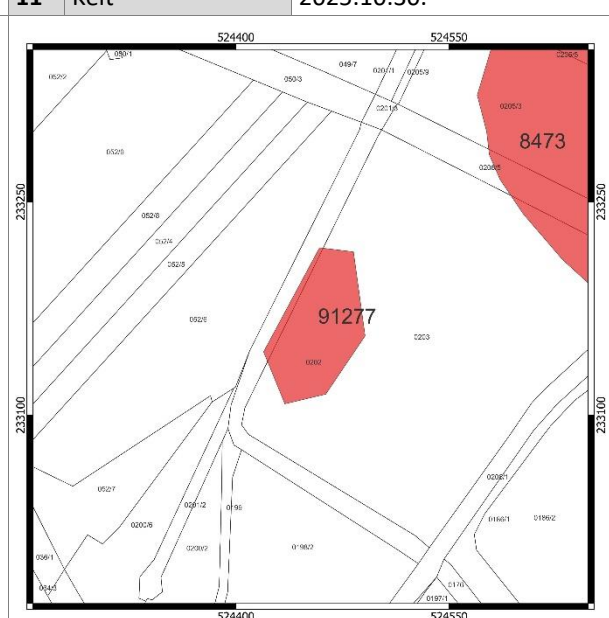
22. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 3. melléklete szerinti adatlap

1	Vármegye	Veszprém	Település neve	Marcaltő					
	Nyilvántartási azonosító szám			91277					
2	Leőhely neve			Grófrét					
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma			EOV Y	233161	EOV X	524457
	Helyrajzi szám	0203, 0202							
	Földrajzi leírás	A régészeti leőhely Marcaltő község területén található.							
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m							
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨								

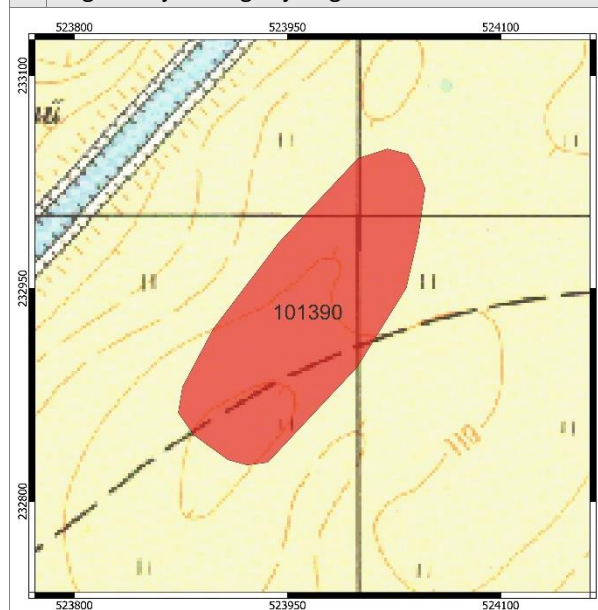
5	Jelenlegi állapot	bolygatott
6	Veszélyeztetettség	bolygatás, talajművelés, kincskeresés
7	Ismertség	nyilvántartás
8	Tevékenység	adatgyűjtés
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b
11	Kelt	2025.10.30.

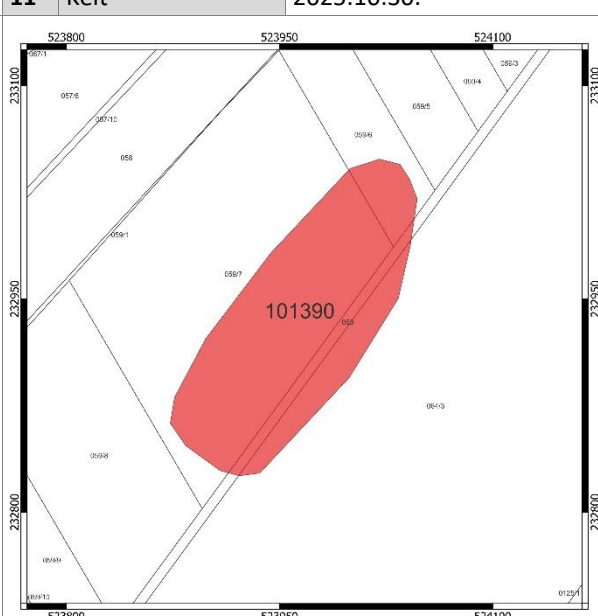
23. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 3. melléklete szerinti adatlap

1	Vármegye	Veszprém	Település neve	Marcaltő					
	Nyilvántartási azonosító szám			101390					
2	Leőhely neve			Marcal és Tapolca között					
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma			EOV Y		EOV X	
	Helyrajzi szám	059/6, 059/7, 063, 064/3							
	Földrajzi leírás	A régészeti leőhely Marcaltő község területén található.							
	Helymeghatározás pontossága		< 10 m						
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨								

5	Jelenlegi állapot	bolygatott
6	Veszélyeztetettség	bolygatás, talajművelés, kincskeresés
7	Ismertség	nyilvántartás
8	Tevékenység	adatgyűjtés
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b
11	Kelt	2025.10.30.

2) A rendezés során tervezett változások hatáselemzése

2.1) A települési értékleltárban szereplő elemek vonatkozásában releváns rövid és középtávon tervezett változások ismertetése

2.1.1. A jelenlegi állapot és terület-felhasználás a régészeti örökség összefüggésében

Marcaltó község közigazgatásának területén 24 nyilvántartott régészeti lelőhely van. A 8470, 8474, 8475, 8476, 8477, 8478, 8479, 8480, 8481, 8482, 8483, 8484, 8486, 91277, 101390 és 101391 számon nyilvántartott régészeti lelőhelyek olyan általános mezőgazdasági területen találhatók, amelyek elsősorban szántó művelésben vannak. A 8485 számon nyilvántartott régészeti lelőhely szántó és gyepterület mezőgazdasági művelésben van. A 8472 és 8473 számon nyilvántartott régészeti lelőhelyek részben szántón, és részben erdőben találhatók. A 8487 számon nyilvántartott régészeti lelőhely erdőben van. A 8469 és 8489 számokon nyilvántartott régészeti lelőhelyek beépített területen vannak. A 8471 és 8488 számokon nyilvántartott régészeti lelőhelyek részben beépített területen, részben pedig szántóként használt általános mezőgazdasági területen találhatók.

terület-felhasználás	lelőhelyek száma	arány
mezőgazdasági terület (szántó)	18,5	77%
mezőgazdasági terület (zártkert, szőlő, gyümölcsös)	–	–
mezőgazdasági terület (gyep, rét, legelő)	0,5	2%
erdő	2	8%
beépített terület	3	13%

8. táblázat: Terület-felhasználás a régészeti örökség összefüggésében

(a lelőhelyek számának feltüntetésénél az osztott ágban lévő lelőhelyek arányának megfelelően, például a gyepterület és erdőművelés alatt lévő lelőhely 0,5 értékben a gyepterület és 0,5 értékben az erdő terület-felhasználásnál kerültek számba vételre)

Amint a fentiekből kitűnik, a régészeti lelőhelyek elsősorban külterületen, ott pedig főképp szántóként használt mezőgazdasági ingatlanokon találhatók. Lényeges utalni arra, hogy Marcaltó közigazgatási határán belül jelentős a beépített és körülkerített ingatlanok aránya. Másrészt a település határában nagy kiterjedésű erdő és erdőszűrt bozót által fedett területek vannak. Ezek a körülmények általában nem kedvezne a felszíni lelőhelylokalizáció eredményes megvalósításának, ezért a korlátozottan kutatható területeken újabb régészeti lelőhelyek felfedezése lehetséges.

2.1.2 Változtatási szándékok (rövid összefoglalás)

Beavatkozási területek, Marcaltő belterület és környéke

terület jele	tervezett funkció	Hrsz	Terület nagyság (ha)	Övezeti besorolás	módosítás jellege	ütemezés	megjegyzés
B1 Dózsa György utca vége	építési telkek	0380/1	9,5	L f » L f	Meglévő sztt szerint	2	kijelölt lakóterület, 9 építési telkek lesz, jelenleg fás-bokros
	építési telkek	0380/1	0,51	Z » L f	új lakóterület	2	a tervezett lakóterületek egy folyamatos utcát alkotnának
	lakóutca	224	0,39	K ö u » K ö u	Meglévő sztt szerint	1	telekmegosztás már meg van, nincs kiépítve
	új út	038/1	0,07	Z » K Ö u	új kerékpárút		
B2 Sportpálya melletti közpark körül	sportpályánál	253	0,84	Z » K b T u	Új javaslat	2	Turisztikai fejlesztés, táborok, biciklis pihenő
	sportpálya fölötti lakóterület	249/1-2	0,45	L f » K b T u	sztt módosítás		
B4 Petőfi S. utcától keletre	gazdasági terület	388/8-17, 388/5-6, 388/20	3,52	L f » G k s z	Meglévő sztt módosítás, új javaslat	2	kisipari telephelyek részére terület, valamint meglévő telephely használat szerinti besorolása, megközelítése
	szántó	388/8-17	8,7	L f » M á	új javaslat	-	jelenlegi használat szerinti besorolás, mélyfekvésű
	lakóutca	388/8-17, 388/18	0,61	Lf-Köu	Meglévő sztt szerint	3	nyomvonal változott
B5 TSZ üzemi terület mellett szántó, erdő rendezés	szántó	031/13,14	2,15	G i p e » M á	Új javaslat-	-	mai használat szerinti besorolás
	szántó	031/17				-	mai használat szerinti besorolás
	szántó	031/11, 031/2-9	1,8	E » M á	Új javaslat-	-	mai használat szerinti besorolás
	védő erdősáv	víz mellett	0,5	M á » E	Új javaslat-	-	mai használat szerinti besorolás
B6 Fő tér és környéke	iskola és környéke	1,2,382, 383, 377/1,2, 380/2, 376,374,	1,32	L f » V t	meglévő sztt módosítás	-	Intézményeknek új építési övezet
	Fő tér	381, 380/3, 208/1,4, 015/1	1,6	-	módosítást nem igényel	1	köztér rehabilitáció, a régi térforma megjelenítése
B7 Fő utca	Fő utca	116	1,9	-	módosítást nem igényel	1	köztér rehabilitáció, árok helyett zöldfelületek, légvezeték kiváltása, fasor
	helyi védett épületek	-	-	-	módosítást nem igényel	1	önkormányzati támogatás
	templom településközpont vegyes területbe sorolása	117	0,09	Lf » V t	új javaslat		
B8 Lakó utca, mg út	új utca	385/13	039	-	módosítást nem igényel		megkezdett út fejlesztés folytatása
	meglévő átkötő út	387, 53	0,68	-	módosítást nem igényel	2	megkezdett út fejlesztés folytatása

9. táblázat: Beavatkozási területek rövid ismertetése

Beavatkozási területek, **Ihász belterület és környéke**

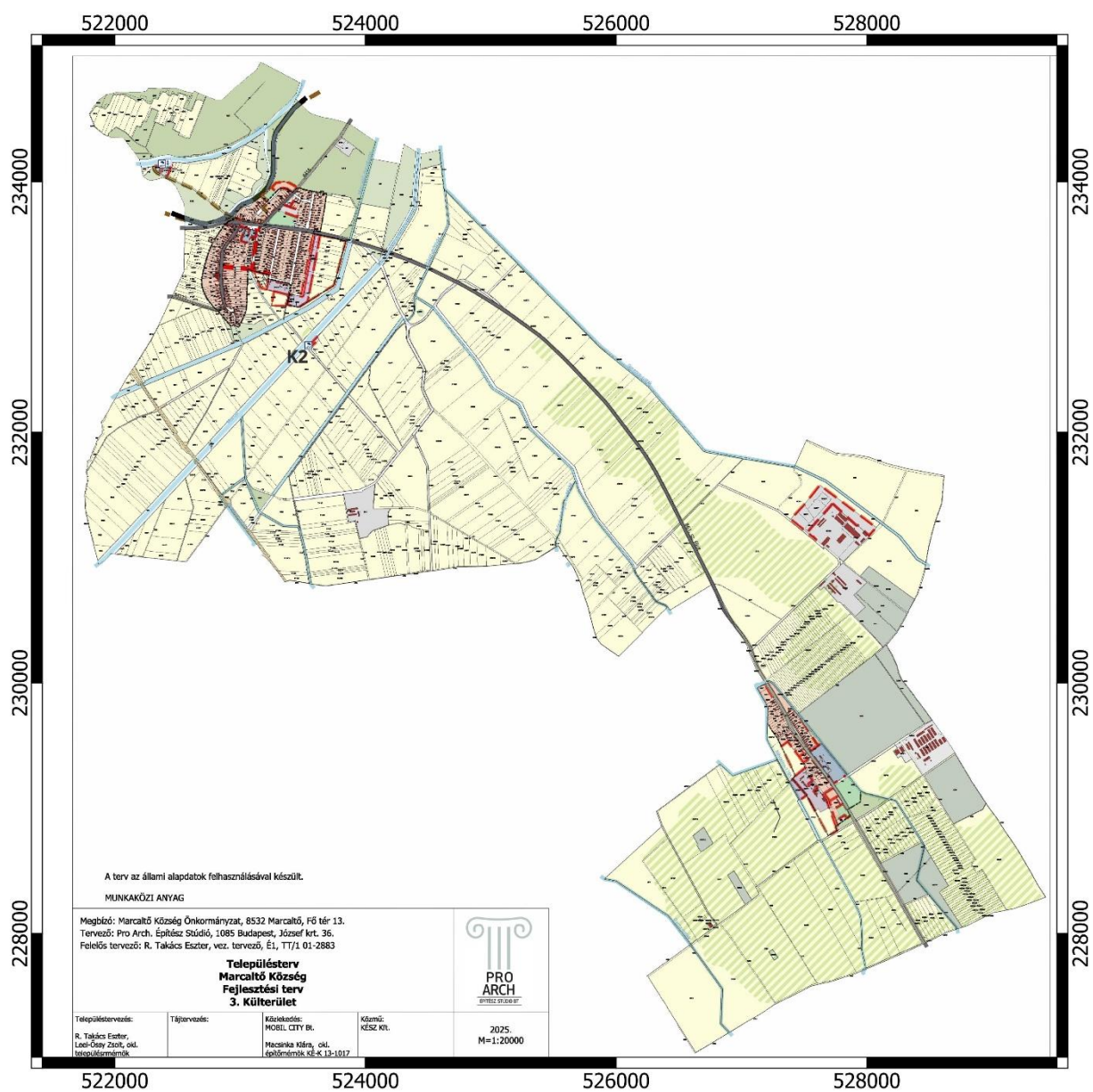
terület jele	tervezett funkció	Hrsz	Terület nagyság (ha)	Övezeti besorolás	módosítás jellege	ütemezés	megjegyzés
IB1 Zsigaháza	mezőgazdasági telep bővítése	0234/4,5,7,10,11	9,1	M á » K - M ű	Új javaslat	1	szarvasmarhatelep bővítése
IB2 Ihász É-K-i oldal végig	Ihászi csata emlékhely	503/2	0,56	L f » V t	meglévő szt módosítás	-	meglévő használat szerint besorolás
	emlékhely körüli terület módosítása	503/4	2,33 0,95	L f » V t - x	meglévő szt módosítás, új javaslat	-	jól fejleszthető terület
IB3 Ihász NY-i oldal északi sáv	út szélesítés, a Fő út mellett	543/10	0,09	L f » K ö u	meglévő	-	meglévő használat szerint besorolás
IB4 Ihász NY-i oldal északról-délre	mezőgazdasági terület	529/27	2,44	K m ű » M a	új javaslat	-	nem használt gazdasági területek átminősítése
	út		0,38	G i p e » K ö u	új javaslat	2	meglévő földút kialakítása
	lakóterület		0,25	K m ű » L f	új javaslat		
	ipari terület			M á » G i p e	új javaslat		a jelenlegi területhasználatnak megfelelő övezeti besorolás
	mezőgazdasági terület		0,44	G i p e » M a		-	nem használt gazdasági területek
	mezőgazdasági terület		1,53	E v » M a		-	déli területeken a meglévő használat szerint besorolás
	temető bővítés		0,44	G i p e , L f » K b - T		-	temető mellett közpark kialakítás
	lakóterületek az út mellett, de „elfordulva”			LF	meglévő szt módosítás	3	övezeti határrendezés, több telek kialakítás, beépítés

10. táblázat: Beavatkozási területek rövid ismertetése

Beavatkozási területek, **Külterület**

terület jele	tervezett funkció	Hrsz	Terület nagyság (ha)	Övezeti besorolás	módosítás jellege	ütemezés	megjegyzés
K1 Rába mente	evezős központ	03/6,7, 010 012/1-6,	0,97	V g » K ö - S p	új javaslat	2	Rába mellett egy sporttelep kialakítása
K2 Marcal mente	strand	059/1,059/13 059/14	0,25	M á » K ö - S p	új javaslat	2	Marcal mellett, strandolási lehetőség
K3 bicikliút	Malomsok felé	-	-	-	-	2	további egyeztetés szükséges
	Rába mellett	-	-	-	-	2	
K4 külterületi tájhasználat	-	-	-	-	-	2	az szt-n erdőterületbe sorolt, jelenlegi szántók, legelők felülvizsgálata
	-	-	-	-	-	2	
	-	-	-	-	-	2	
K5 fasorok	-	-	-	-	-	2	védőfásítás
	-	-	-	-	-	2	

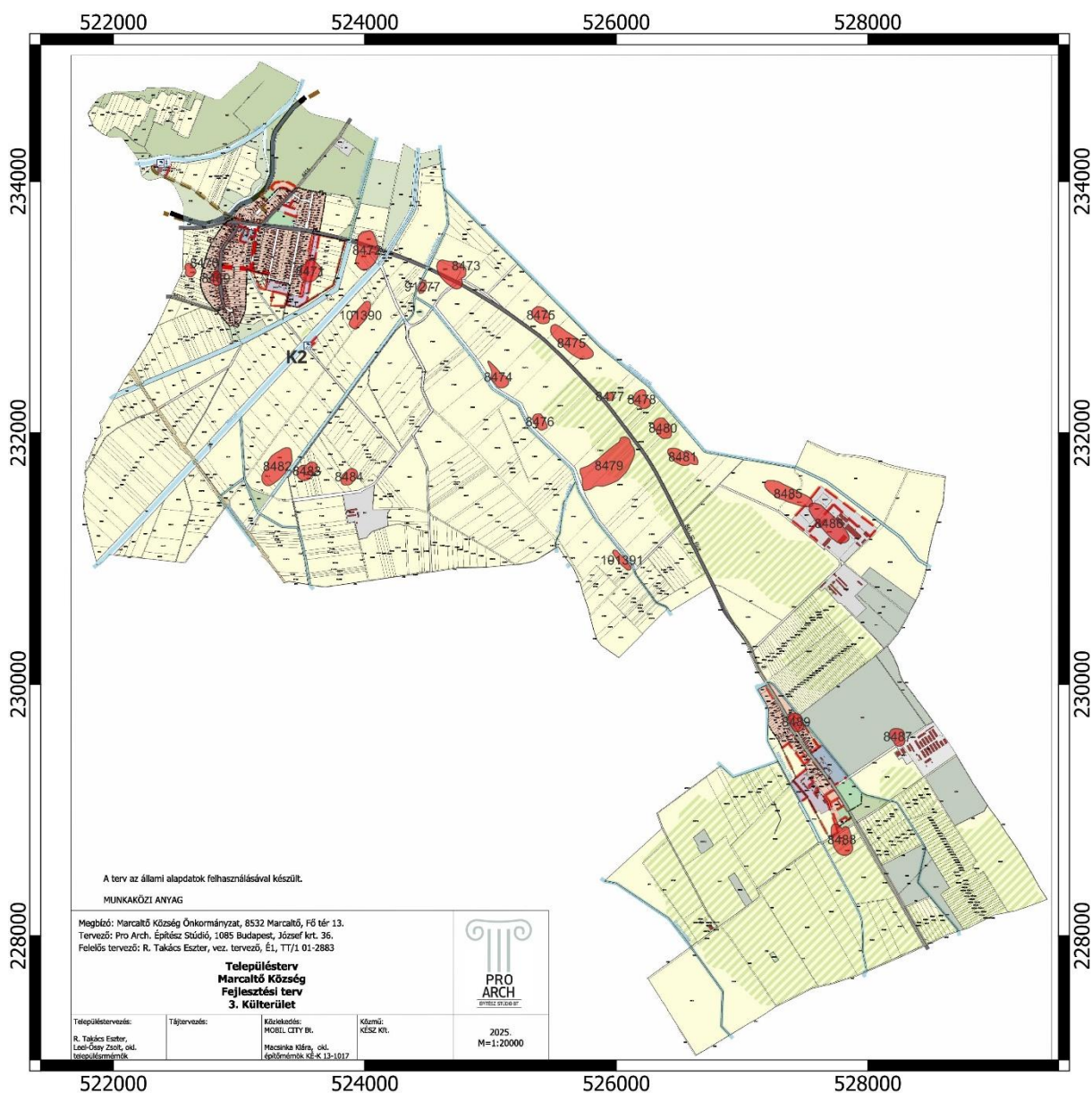
11. táblázat: Beavatkozási területek rövid ismertetése

9. kép: Fejlesztési akcióterületek áttekintő térképe

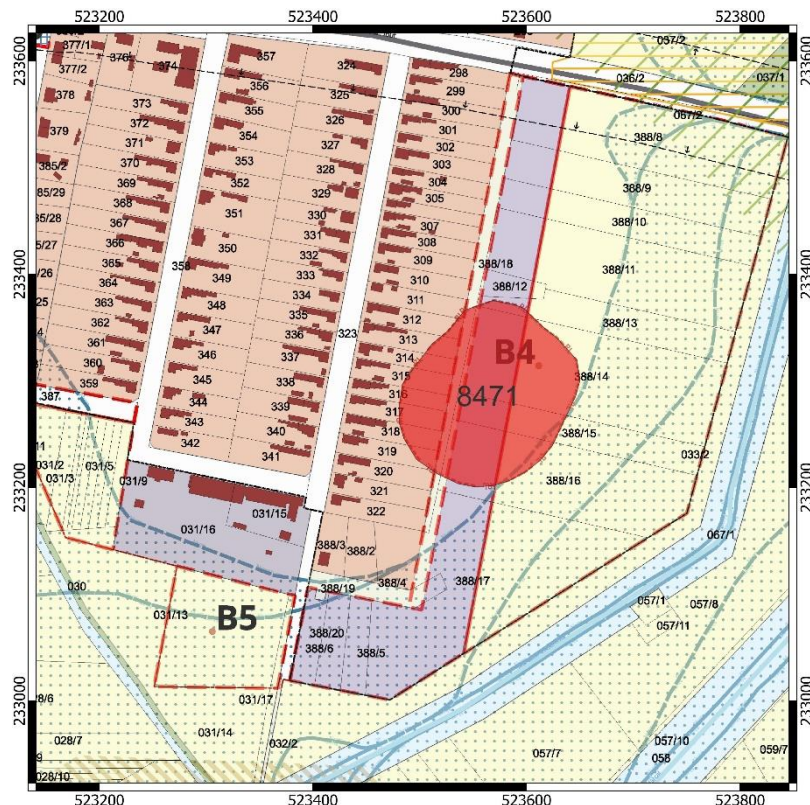
2.2 Változtatási szándékok hatásai a régészeti örökségre

Marcaltő község településtervében a fejlesztésre kijelölt területek nyilvántartott régészeti lelőhelyeket érintenek.

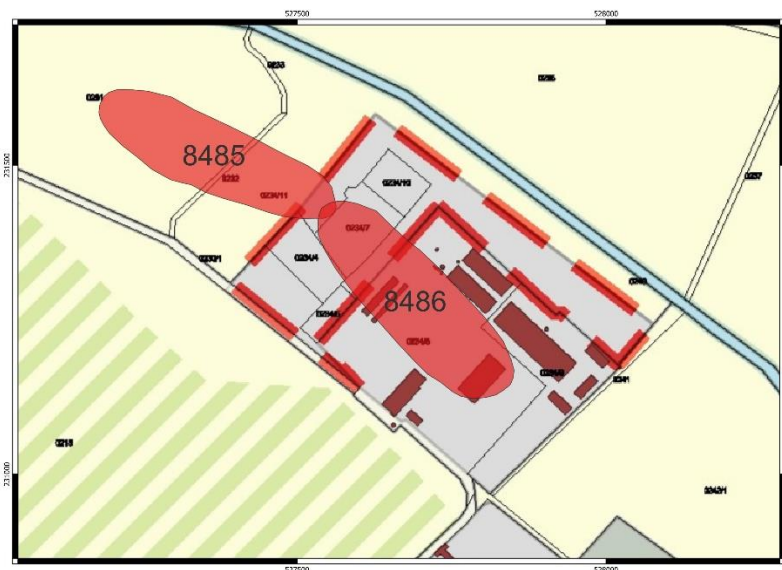

10. kép: Fejlesztési akcióterületek a régészeti lelőhelyek összefüggésében

A B4 jelölésű beavatkozási területen a 8471 számú nyilvántartott régészeti lelőhely található. A Petőfi Sándor utcától keletre tervezett gazdasági terület és lakóutca funkció megvalósítása a régészeti lelőhely bolygatását idézheti elő. Ezt elkerülendő a régészeti lelőhely területét a beépítésre szánt területből kihagyni javasolt. A most szántóként használt mezőgazdasági terület jelenlegi területhasználatának fenntartása elősegítheti a régészeti lelőhely jelen állapotának fenntartását, miközben hosszabb távon a lelőhellyel érintett terület műveléstől mentes zöldterületként (pl. gyeplő, legelő) való hasznosítás lenne ideális.

11. kép: 8471 számú nyilvántartott régészeti lelőhely a B4 jelölésű beavatkozási területen

12. kép: 8485 és 8486 számú nyilvántartott régészeti lelőhelyek az IB1 jelölésű beavatkozási területen

Az IB1 jelölésű beavatkozási területen a 8485 és 8486 számú nyilvántartott régészeti lelőhelyek találhatók. A zsigaházai állattartó telep bővítése a nyilvántartott régészeti lelőhelyek még érintetlen részeinek bolygatását idézheti elő. Ezt elkerülendő a régészeti lelőhelyek területét a beépítésre szánt területből kihagyni javasolt. Amennyiben a fejlesztéssel való elkerülés nem lehetséges, akkor a lelőhellyel érintett ingatlanrészek megelőző régészeti feltárásának költség- és idővonzatával már a tervezés szakaszában kalkulálni javasolt.

13. kép: 8488 számú nyilvántartott régészeti lelőhely
az IB4 jelölésű beavatkozási területen

Az IB4 jelölésű beavatkozási területen a 8488 számú nyilvántartott régészeti lelőhely található. Az Ihász nyugati oldalán tervezett ipari, mezőgazdasági és lakóterületek kialakítása a nyilvántartott régészeti lelőhely bolygatását idézheti elő. Ezt elkerülendő a régészeti lelőhelyek területét a beépítésre szánt területből kihagyni javasolt. Amennyiben az építkezéssel való elkerülés nem lehetséges, akkor a lelőhellyel érintett ingatlanrészek megelőző régészeti feltárásának költség- és idővonzatával már a tervezés szakaszában számolni javasolt. A most szántóként használt mezőgazdasági terület jelenlegi területhasználatának fenntartása elősegítheti a régészeti lelőhely jelen állapotának fenntartását, miközben hosszabb távon a lelőhellyel érintett terület műveléstől mentes zöldterületként (pl. gyeplő) való hasznosítás javasolt.

3. Értékvédelmi terv

Az értékleltárban szerepeltetett értékek megőrzését biztosító szempontok és követelmények, valamint az önkormányzati feladatok meghatározása.

3.1. Az értékleltárban szerepeltetett régészeti értékek megőrzését biztosító szempontok és követelmények

A régészeti emlékek megmaradásának, feltárhatóságának, bemutathatóságának vagy pusztulásának lehetőségei a 2001. évi LXIV. törvény értelmében a régészeti örökség elemeit lehetőleg eredeti lelőhelyükön, eredeti állapotukban és eredeti összefüggéseikben kell megőrizni. A védelmükre irányuló intézkedéseknek elsősorban megelőző és csak szükség esetén mentő jellegűeknek kell lenniük. Amennyiben a régészeti örökség elemeit eredeti összefüggésükből, a régészeti lelőhely területéről valamely oknál fogva mégis el szükséges mozdítani, arra csak régészeti feltárás keretében kerülhet sor.

A régészeti leletek jelenleg a földfelszín alatt vannak. A jelenlegi állapot fenntartása a Marcaltő területén nyilvántartott lelőhelyek esetében biztosítja a még bolygatatlan régészeti leletek eredeti összefüggésben való megőrzését. Amennyiben ez az állapot bármilyen földmunkával járó beruházás megvalósítása végett változik, úgy a régészeti leletek szakszerű feltárása a fejlesztést megelőzően, a földmunkákhoz ütemezve lehetséges.

Ha a feltárás során országos jelentőségű régészeti objektum kerül napvilágra, úgy annak konzerválását, eredeti helyén való megőrzését, az építési kiviteli tervekbe beépítve kell biztosítani.

3.2. Az önkormányzati feladatok meghatározása

3.2.1. Folyamatok iránya, visszafordíthatósága

A régészeti lelőhelyek területének jelenlegi hasznosításából adódó károsan ható folyamatok lassítása, visszafordítása érdekében az ingatlanulajdonos, a helyi önkormányzat és az örökségvédelmi szakemberek (hatóság, múzeum) konstruktív együttműködése szükséges. Ellenkező esetben a negatív folyamatok visszafordíthatatlan károkat okozhatnak, amelyek a kulturális örökség elemeinek részleges vagy teljes megsemmisüléséhez vezethetnek.

3.2.2. Kárenyhítés lehetősége, költsége, illetve ellentételezésének lehetőségei

A régészeti lelőhelyek fokozatos állagromlásának lassítása, megállítása csak a helyi önkormányzat, a szakemberek (területileg illetékes vármegyei kormányhivatal örökségvédelmi irodája, vármegyei múzeum) és az érintett magánszemélyek vagy vállalkozások együttműködésével lehetséges.

A fejlesztési övezetben található régészeti lelőhelyen a tervezett beruházás megvalósulása esetén a régészeti emlékekben keletkező károk enyhítésére nincs, csupán megelőzésre van lehetőség. Ennek a törvény által előírt módja a régészeti lelőhely elkerülése, jogszabályi módon meghatározott elfedése, vagy a beruházást megelőző feltárása.

4. Összefoglalás

A régészeti lelőhelyek az emberiség és a magyarság történetének, települési viszonyainak, életmódjának fontos bizonyítékai, ezért mindenki részéről elvárt a nemzeti kulturális örökség iránti megbecsülés, a régészeti értékek megóvása és az örökségvédelmi törvények tiszteletben tartása.

Marcaltő község közigazgatási területén összesen 24 nyilvántartott régészeti lelőhely található, amelyek általános törvényi védelem alatt állnak.

Marcaltő község településtervében kijelölt beavatkozási akcióterületek nyilvántartott régészeti lelőhelyeket érintenek.

A B4 jelölésű beavatkozási területen a 8471 számú nyilvántartott régészeti lelőhely található. A Petőfi Sándor utcától keletre tervezett gazdasági terület és lakóutca funkció megvalósítása a régészeti lelőhely bolygatását idézheti elő. Ezt elkerülendő a régészeti lelőhely területét a beépítésre szánt területből kihagyni javasolt.

Az 12229 számon nyilvántartott régészeti lelőhely területén kertes mezőgazdasági terület tervezett. A régészeti lelőhely területének kertes mezőgazdasági hasznosítása és az ebből fakadó erózió a régészeti lelőhely bolygatását, lassú állagromlását okozhatja. A régészeti lelőhely jelen állapotban való megőrzése érdekében a kertes mezőgazdasági területhasználat helyett leginkább zöldterületként való hasznosítás javasolt. Emellett a régészeti lelőhely területén a beépíthetőség korlátozása javasolt. Amennyiben ez nem lehetséges, akkor épület létesítése csak a régészeti lelőhely megelőző feltárását követően lehetséges. A régészeti feltárás idő és költségvonzatával pedig az építtetőnek már a tervezés szakaszában kalkulálni javasolt.

Az 12233, valamint az 12246 és 12255 számokon nyilvántartott régészeti lelőhelyek területén új kertvárosias lakóterületek kijelölése tervezett. A régészeti lelőhelyek területének beépítése a régészeti lelőhely bolygatását okozhatja. A régészeti lelőhelyek jelen állapotban való megőrzése érdekében a kertvárosias lakóterület-használat helyett leginkább zöldterületként való hasznosítás javasolt. Amennyiben ez nem lehetséges, akkor kertvárosias lakóterületen épület létesítése csak a régészeti lelőhely építkezéssel érintett ingatlanrészének megelőző feltárását követően lehetséges. A régészeti feladatellátás idő és költségvonzatával pedig az építtetőnek már a tervezés szakaszában kalkulálni javasolt.

Az IB1 jelölésű beavatkozási területen a 8485 és 8486 számú nyilvántartott régészeti lelőhelyek találhatók. A zsigaházai állattartó telep bővítése a nyilvántartott régészeti lelőhelyek még érintetlen részeinek bolygatását idézheti elő. Ezt elkerülendő a régészeti lelőhelyek területét a beépítésre szánt területből kihagyni javasolt. Amennyiben a fejlesztéssel való elkerülés nem lehetséges, akkor a lelőhellyel érintett ingatlanrészek megelőző régészeti feltárásának költség- és idővonzatával már a tervezés szakaszában kalkulálni javasolt.

Az IB4 jelölésű beavatkozási területen a 8488 számú nyilvántartott régészeti lelőhely található. Az Ihász nyugati oldalán tervezett ipari, mezőgazdasági és lakóterületek kialakítása a nyilvántartott régészeti lelőhely bolygatását idézheti elő. Ezt elkerülendő a régészeti lelőhelyek területét a beépítésre szánt területből kihagyni javasolt.

A többi nyilvántartott régészeti lelőhelyet a fejlesztésre kijelölt területek nem érintik. Általánosságban fontos kiemelni, hogy fő szabály szerint a régészeti lelőhelyeket fejlesztéssel elkerülni, vagyis annak jelen állapotban való megőrzését tervezni javasolt. Amennyiben ez nem megoldható, vagy jelentős költségnövekedéssel járna, esetleg a beruházást máshol megvalósítani nem lehetséges, akkor a régészeti lelőhely területén a fejlesztés megvalósítását régészeti kutatásnak kell megelőzni. A hatályos törvényi szabályozás alapján régészeti lelet eredeti összefüggéséből csak régészeti feltárással mozdítható el. A régészeti feltárás költségei

pedig azt terhelik, akinek a régészeti leletek eredeti összefüggésükből történő elmozdítása érdekében áll. Ennek pénz- és időbeli vonzatával előzetesen, már a tervezés szakaszában kalkulálni javasolt. A régészeti munkák tervezésének és a kivitelezésbe való ütemezésének elmaradása nagymértékben veszélyezteti a lelőhelyet, ugyanakkor a nem megfelelően tervezett régészeti feladatellátás lassíthatja, vagy akár akadályozhatja is a beruházás tervezett megvalósulását.

Végezetül, amennyiben a régészeti lelőhelynek vagy régészeti érdekű területnek nem minősülő területen földmunkák során, vagy bármilyen körülmények között, és nem várt módon régészeti lelet vagy épített emlék kerül elő, úgy haladéktalanul értesíteni kell a vármegyei hatókörrel rendelkező veszprémi Laczkó Dezső Múzeumot.

* * *

A jelen hatástanulmány a készítés időpontjában rendelkezésre álló adatok alapján készült! A nyilvántartott lelőhelyekről az Építési és Beruházási Minisztérium Építészeti Államtitkárságán belül működő Építézetért és Műemlékvédelemért felelős Helyettes Államtitkársága vezet közhiteles nyilvántartást. Minden tervezett beruházás előtt javasolt a lelőhellyel való érintettségről időben meggyőződni! A hatástanulmány alapjául szolgáló tervek módosítása vagy a tervezési terület bővítése esetén új hatásvizsgálat szükséges!

Budapest, 2025 november 24.

Dr. Tankó Károly

régész, örökségvédelmi szakértő

Szakértői engedély száma: OKM 289-5/2008

5. Nyilatkozat

Alulírott dr. Tankó Károly régész nyilatkozom, hogy a kulturális szakértői tevékenység folytatásának feltételeiről és a kulturális szakértői nyilvántartás vezetéséről szóló 416/2017. (XII. 18.) Korm. rendeletben meghatározott kulturális szakértői tevékenység folytatásához, a régészeti örökséggel és a műemléki értékkel kapcsolatos szakértői tevékenységről szóló 439/2013. (XI. 20.) Korm. rendeletben meghatározott régészet szakterületen szakértői tevékenység végzésére szakértői jogosultsággal rendelkezem.

Marcaltő község településtervezéséhez készített örökségvédelmi hatástanulmány régészeti szakági rész, az összeállítás időpontjában rendelkezésre álló adatok alapján, az örökségvédelmi jogszabályokkal és a hatósági előírásokkal összhangban készült. A tervezett változtatásokra vonatkozó javaslatok és megoldások az örökségvédelmi jogszabályoknak és hatósági előírásoknak megfelelnek.

Budapest, 2025 november 24.

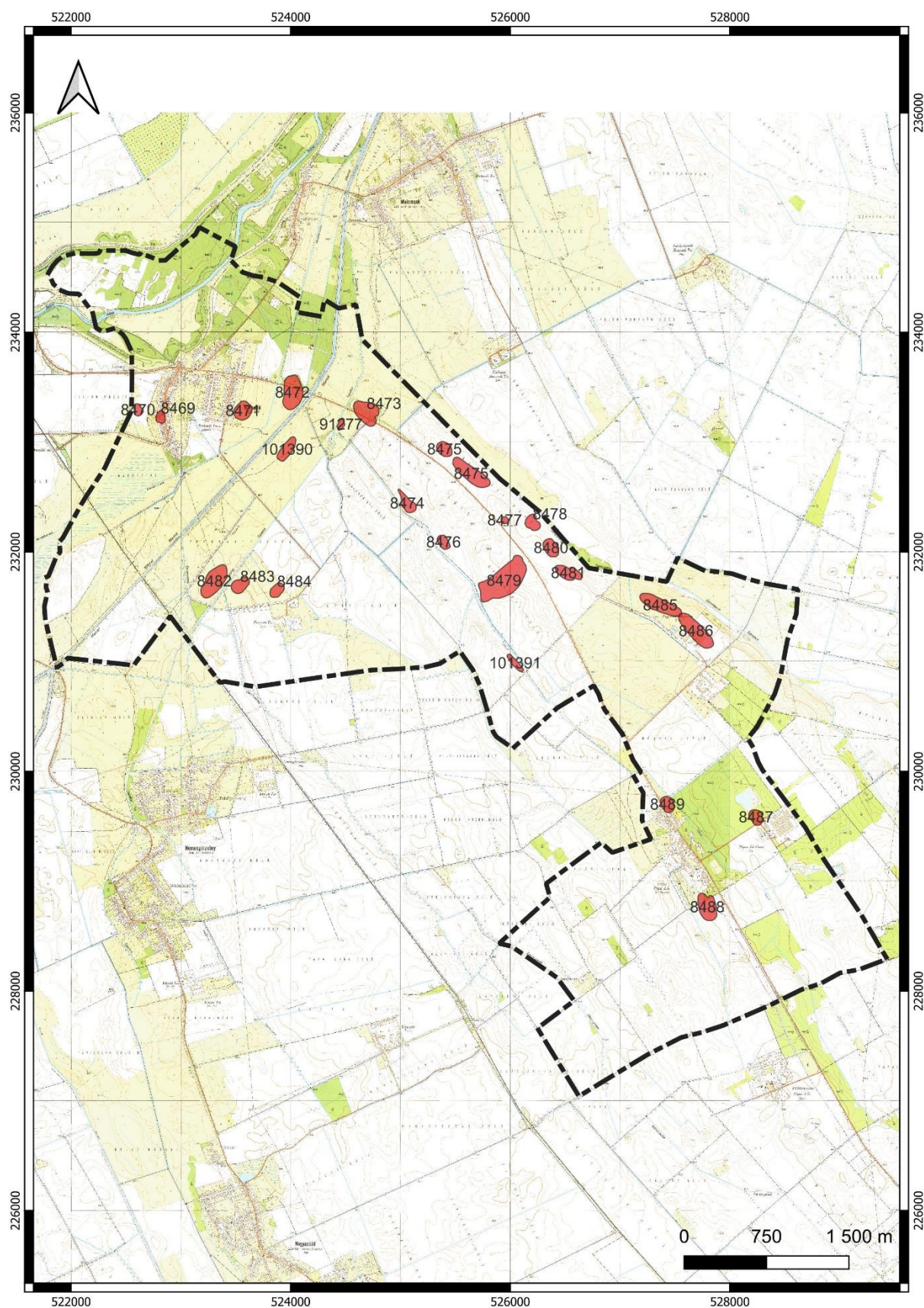

Dr. Tankó Károly

régész, örökségvédelmi szakértő

Szakértői engedély száma: OKM 289-5/2008

6. A régészeti lelőhelyek térképi ábrázolása

1. térkép: Régészeti lelőhelyek (pirossal jelölve) az EOV térképszelvényeken

2. térkép: Régészeti lelőhelyek (pirossal jelölve) a település szerkezeti térképén

7. Fényképek

1. fénykép: 8469 számon nyilvántartott régészeti lelőhely

2. fénykép: 8469 számon nyilvántartott régészeti lelőhely

3. fénykép: 8470 számon nyilvántartott régészeti lelőhely

4. fénykép: 8471 számon nyilvántartott régészeti lelőhely

5. fénykép: 8471 számon nyilvántartott régészeti lelőhely a B4 jelölésű beavatkozási területen

6. fénykép: 8472 számon nyilvántartott régészeti lelőhely

7. fénykép: 8473 számon nyilvántartott régészeti lelőhely

8. fénykép: 8474 számon nyilvántartott régészeti lelőhely

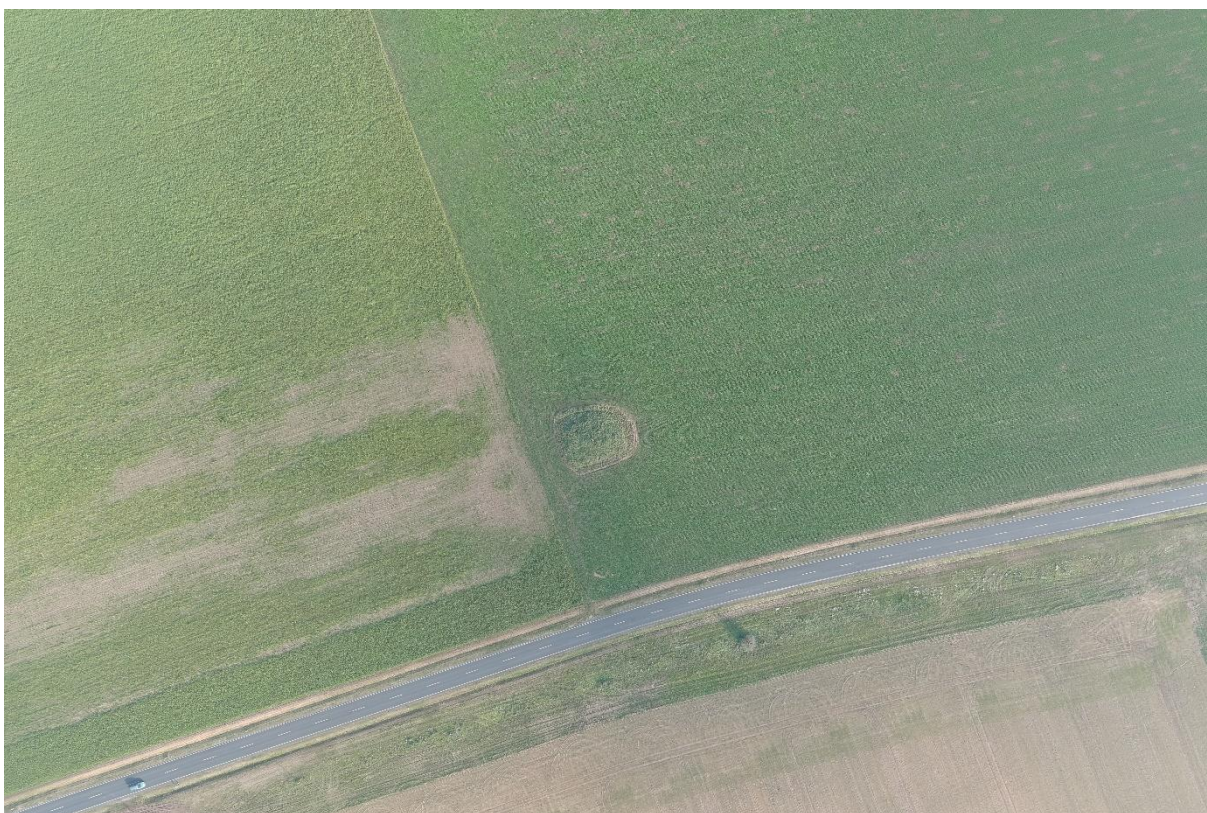
9. fénykép: 8475 számon nyilvántartott régészeti lelőhely

10. fénykép: 8476 számon nyilvántartott régészeti lelőhely

11. fénykép: 8477 számon nyilvántartott régészeti lelőhely

12. fénykép: 8477 számon nyilvántartott régészeti lelőhely

13. fénykép: 8478 számon nyilvántartott régészeti lelőhely

14. fénykép: 8479 számon nyilvántartott régészeti lelőhely

15. fénykép: 8480 számon nyilvántartott régészeti lelőhely

16. fénykép: 8481 számon nyilvántartott régészeti lelőhely

17. fénykép: 8482 számon nyilvántartott régészeti lelőhely

18. fénykép: 8483 számon nyilvántartott régészeti lelőhely

19. fénykép: 8484 számon nyilvántartott régészeti lelőhely

20. fénykép: 8485 és 8486 számon nyilvántartott régészeti lelőhely

21. fénykép: 8487 számon nyilvántartott régészeti lelőhely

22. fénykép: 8488 számon nyilvántartott régészeti lelőhely

23. fénykép: 91277 számon nyilvántartott régészeti lelőhely

24. fénykép: 101390 számon nyilvántartott régészeti lelőhely

25. fénykép: 101391 számon nyilvántartott régészeti lelőhely

8. Hatályos örökségvédelmi jogi szabályozás rövid ismertetése

II.1. A régészeti lelőhelyekre, a régészeti kutatásra és a régészeti leletekre vonatkozó főbb jogszabályok:

2001. évi LXIV. törvény a kulturális örökség védelméről

2001. évi LXXX. törvény a jogellenesen kivitt kulturális javak visszaszolgáltatásáról

2001. évi XXVIII. törvény a lopott vagy jogellenesen külföldre vitt kulturális javak nemzetközi visszaadásáról szóló, Rómában, 1995. év június hó 24. napján aláírt UNIDROIT Egyezmény kihirdetéséről

1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről **(különösen a 38-49. §)**

1996. évi LIII. törvény a természet védelméről (különös tekintettel a földvárak és kunhalmok néven itt védett tájlelemként szereplő lelőhelyekre)

1985. évi 21. törvényerejű rendelet a világ kulturális és természeti örökségének védelméről szóló, az Egyesült Nemzetek Oktatási, Tudományos és Kulturális Szervezete Általános Konferenciájának ülészakán Párizsban, 1972. november 16-án elfogadott Egyezmény kihirdetéséről

1979. évi 2. törvényerejű rendelet a kulturális javak jogtalan behozatalának, kivitelének és tulajdona jogtalan átruházásának megakadályozását és megelőzését szolgáló eszközökről szóló, az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének Közgyűlése által Párizsban az 1970. évi november hó 14. napján elfogadott Egyezmény kihirdetéséről

1957. évi 14. törvényerejű rendelet a kulturális javak fegyveres összeütközés esetén való védelme tárgyában Hágában, 1954. évi május hó 14. napján kelt nemzetközi Egyezmény, valamint az ahhoz csatolt jegyzőkönyv (a kulturális javak háború idején megszállott területről való kivitelének tilalma tárgyában) kihirdetéséről

149/2000. (VIII. 31.) Korm. rendelet a Magyar Köztársaság Kormánya és az Európa Tanács tagállamai között, 1992. január 16-án kelt, Valettában aláírt, a régészeti örökség védelméről szóló Európai Egyezmény kihirdetéséről

47/2001. (III. 27.) Korm. rendelet a muzeális intézményekben folytatható kutatásról

191/2001. (X. 18.) Korm. rendelet az örökségvédelmi bírságról

2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról

362/2008. (XII.31.) Korm. rendelet a Nemzeti Hírközlési Hatóság eljárásában közreműködő szakhatóságok kijelöléséről, valamint egyes szakhatósági közreműködések megszüntetéséről és módosításáról.

39/2015. (III. 11.) Korm. rendelet a régészeti örökség és a műemléki érték védelmével kapcsolatos szabályokról

68/2018 (IV.9.) Korm. rendelet a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról

19/2010. (IV. 23.) OKM rendelet a kulturális szakértői tevékenység folytatásának feltételeiről és a kulturális szakértői nyilvántartás vezetéséről

14/2010. (XI. 25.) NEFMI rendelet a kulturális javak kiviteli engedélyezéséről

3/2009. (II. 18.) OKM rendelet a muzeális intézményekre vonatkozó szakfelügyelet rendjéről

2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről. Ennek 177. § (3) szerint, aki a kulturális örökség védett elemeit, gondatlanul megsemmisít, megrongál, elvisz, áthelyez vagy elmozdít, szabálysértést követ el.

2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről. Ennek 358.§ szerint, aki kulturális javak körébe tartozó tárgy, régészeti lelőhely vagy műemlék megsemmisítésével vagy megrongálásával kárt okoz, az okozott kár mértékétől függően 1-5 évig terjedő szabadságvesztéssel sújtható.

II.2. A régészeti lelőhellyel érintett területeken követendő eljárások, jogok és kötelezettségek

1.) Miniszteri rendelet által kiemelten vagy fokozottan védetté nyilvánított régészeti lelőhelyek esetében a hatóság (vármegyei kormányhivatal örökségvédelmi irodájának) engedélye szükséges bármilyen, a talajt 30 cm-nél mélyebben bolygató, vagy a terület jellegét megváltoztató, egyébként engedélyhez nem kötött tevékenység végzéséhez. Ennek hiányában semmilyen munka nem végezhető. Egyebekben az adott területre a régészeti védelmet elrendelő miniszteri rendeletben (a korábbiak esetében határozatban) foglaltak szerint kell eljárni.

2.) Nyilvántartott régészeti lelőhelyek esetében, a 2001. évi LXIV. tv. alapján a régészeti lelőhelyek e törvény erejénél fogva általános védelem alatt állnak, továbbá a régészeti örökség elemeit lehetőleg eredeti lelőhelyükön, eredeti állapotukban, eredeti összefüggéseikben kell megőrizni. A földmunkával járó fejlesztésekkel a nyilvántartott régészeti lelőhelyeket el kell kerülni. A kulturális örökség védelme érdekében a köz- és magáncélú fejlesztéseket - így különösen a terület- és településfejlesztés, terület- és településrendezés, környezet-, természet- és tájvédelem és az ezzel kapcsolatos beruházások tervezését - e védelemmel összhangban kell végezni. Ha a lelőhely földmunkával való elkerülése a fejlesztés, beruházás költségeit aránytalanul megnövelné, vagy a beruházás máshol nem valósítható meg, a beruházással veszélyeztetett területet előzetesen fel kell tární. Ennek részeként a lelőhelyen először próbafeltárást kell végezni. A régészeti érintettség mértékétől függően, bizonyos esetekben, a hatóság régészeti megfigyelést írhat elő. Nagyberuházások és kisajátítási törvényben meghatározott közérdekű cél esetén megelőző régészeti dokumentációt kell készíteni. Az előzetes régészeti dokumentáció elkészítésére a Magyar Nemzeti Múzeum jogosult. A régészeti feltárás költségeit annak kell fedeznie, akinek a régészeti leletek elmozdítása érdekében áll, azonban az előzetes régészeti dokumentáció elkészítéséhez szükséges régészeti feltárások költségei - nemzetgazdasági szempontból indokolt esetekben - a központi költségvetésből fedezhetőek. A régészeti feltáráshoz szükséges szerződést a beruházónak a területileg illetékes múzeummal kell megkötnie. Ez a régészeti gyűjtőkörrel rendelkező múzeum **Marcaltő község esetében a veszprémi Laczkó Dezső Múzeum**. A szerződés érvényességéhez a hatóság jóváhagyása szükséges. A törvény szerint megelőző régészeti feltárást a területileg illetékes múzeum, valamint a Magyar Nemzeti Múzeum végezhetnek.

Nyilvántartott régészeti lelőhelyen a lelőhely jelenlegi használati módját csak akkor kell korlátozni, ha annak folytatásától a lelőhely súlyosan károsodhat, vagy fennáll a megsemmisülés veszélye. Ugyanez vonatkozik a hatóság hozzájárulásával végzett tevékenységekre is: amennyiben előre nem látott örökségvédelmi érdek merül fel, vagy addig ismeretlen jelenség kerül napvilágra, úgy a végzett tevékenységet korlátozni kell. A hatóság a munka felfüggesztése esetén lehetősége van régészeti védelem megindítására, illetve annak megvalósulása esetén a kisajátítás kezdeményezésére.

A védelem alatt álló kulturális örökségi elemekben (védett vagy nyilvántartott régészeti lelőhelyek) vagy a leletekben okozott kár, illetve ezek megsemmisítése, megrongálása, vagy veszélyeztetése büntetendő cselekmény: örökségvédelmi bírság kiszabásával jár, ill. bizonyos esetekben e cselekedet a BTK hatálya alá esik.

3.) Régészeti érdekű területek, továbbá valamely tevékenység során bárhol újonnan észlelt régészeti lelőhely előkerülése esetében:

Régészeti érdekű területnek számít minden olyan területrész, ahol régészeti lelőhely előkerülése várható vagy feltételezhető.

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 42. § (1) bekezdése szerint, ha az építési munka végzése során régészeti emlék kerül elő, a kivitelező köteles azt az építésügyi hatósághoz (járási hivatal vagy jegyző), valamint más hatáskörrel rendelkező hatósághoz haladéktalanul bejelenteni, és a lelőhelyet a hatósági intézkedésig érintetlenül hagyni.

Más szóval, amennyiben nem ismert és így hivatalosan nyilván nem tartott régészeti lelőhelyeken régészeti jelenség vagy lelet kerül elő, a végzett tevékenységet abba kell hagyni, és a helyszín vagy lelet őrzése mellett értesíteni kell a jegyzőt, aki a területileg illetékes múzeum és a hatóság szakmai bevonásáról köteles gondoskodni. A bejelentési kötelezettség a felfedezőt, az ingatlan tulajdonosát, az építtetőt és a kivitelezőt egyaránt terheli! A múzeum köteles a mentő feltárást haladéktalanul megkezdeni, és folyamatosan - az elvárható ütemben - végezni, az előkerült régészeti leletet ideiglenesen elhelyezni. A mentő feltáráshoz feltárási engedély nem szükséges. Ha a mentő feltárást nem lehet 30 nap alatt elvégezni, a hatóság ideiglenesen védetté nyilváníthatja a földterületet.

A nyilvántartásban nem szereplő régészeti lelőhelyben vagy az onnan származó leletekben okozott kár, illetve ezek megsemmisítése ugyancsak büntetendő cselekmény (BTK hatálya alá esik).

A hatóság a rendeletben foglalt esetekben és tartalommal örökségvédelmi hatástanulmány elkészítéséhez kötheti szakhatósági állásfoglalásának megadását. A 2001. évi LXIV. törvény 66. § (2) bekezdés alapján készítendő hatástanulmányok tartalmi követelményeit a 439/2013. (XI. 20.) Korm. rendelet melléklete tételesen meghatározza. A hatástanulmány elkészítése a beruházót terheli és készítésére kizárólag a rendeletben feljogosítottak vállalkozhatnak. Az örökségvédelmi hatástanulmány régészeti szakterületi részét csak olyan személy készítheti, aki a 19/2010. (IV. 23) OKM rendelet 2. § (5) bekezdésében meghatározott feltételeket teljesíti. A hatástanulmány készítője jogosultságán túl arról is nyilatkozik, hogy a tervezett megoldás megfelel az örökségvédelmi jogszabályoknak és hatósági előírásoknak.